

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, elok. 21 - Wed. Aug. 21, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 33 50 cents

Gorbatshev syrjäytettiin

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen kovalinjalaiset syrjäyttivät presidentti Mihail Gorbatshevin pois maan johdosta aikaisin maanantai-aamuna. Samalla uusi johtoryhmä julisti sekä Moskovaan että Leningradiin hätätilan, lähetti uusia joukkoja Baltian maiden alueille ja tiukensi heti alkuunsa myös tiedotusvälineiden kontrollia.

Päivä Gorbatshevin syrjäyttämisen jälkeen protestimielenosoitukset ja massiivinen armeijan joukkojen läsnäolo Moskovan kaduilla antoivat hyvin sekavan kuvan siitä, kuka pitää Neuvostoliitossa valtaa tällä hetkellä.

Useiden neuvostotasavaltien johtajat, joukossa muun muassa Venäjän federaation johtaja Boris N. Jeltsin, ilmoittivat, että Gorbatshevin syrjäyttäminen kuuden vuoden johtajuuden jälkeen oli perusteeton teko, johon tullessa vastaamaan yleislakolla ja muilla vastaavilla rauhanomaisilla vastatoimilla.

Gorbatshevistä ei olla kuultu syrjäyttämisen jälkeen. Varapresidentti Gennadi Janajev, josta tehtiin uusi presidentti ja uuden kahdeksanmiehisen hätäkomitean johtaja, ilmoitti vain, että "Gorbatshevia hoidetaan sairaalajatkua takasivulla".

Suostuu jos pyydetään

Ahtisaari ei pyri YK:n pääsihteeriksi

Martti Ahtisaari ei pyri YK:n pääsihteeriksi, mutta suostuu tehtävään, jos häntä tosisaan pyydetään. Valtiosihteerin Ahtisaaren mukaan nimityksestä päättävälle on annettava työrauha. Hänen mielestään kampanjointi ei edistä kenenkään asiaa, kun valitsijat tuntevat kaikki ehdokkaat. YK:n pääsihteerin valitaan lokakuussa.

Ahtisaari vastasi pääsihteerikysymyksiin ja valotti näkemyksiään Suomen ja YK:n asemasta 1990-luvun maailmassa Turun messujen yleisötilaisuudessa.

Ahtisaaren mukaan Suomen hallitus ei aja häntä pääsihteeriksi, mikä hänestä on järkevää. Hän piti varsin rea-

listisena haastattelijansa Arto Tuomisen kahvipöytäkai-sua, että Seppo Rädylä on suurempi mahdollisuus voittaa Tokiossa maailmanmestaruus kuin hänellä päästä pääsihteeriksi.

YK:n tehtävistä Ahtisaari sanoi palanneensa Suomeen jäädäkseen ja päällimmäisenä toiveena hänellä on työrauhan saaminen.

Ahtisaari on toiminut YK:n tehtävissä 70-luvulta lähtien esimerkiksi alipääsihteerinä, YK:n erikoislähettiläänä ja pääsihteerin erityisedustajana Namibiassa. Namibian itsenäistyttyä Ahtisaari auttoi YK:n edustajana maata ohjautumaan toimivaan demokrati-aan.

Suomen valtiiosihteerin Martti Ahtisaaren mielestä nimityksestä päättävälle on nyt annettava työrauha.

Monet kauppiat myyvät tuotteensa suoraan veneestä.

Torielämää Suomen suvessa

Tori on oleellinen osa suomalaista elämää, kesällä varsinkin. Silloin kaikki, jotka suinkin voivat, hankkivat vihanneksensa, hedelmänsä ja kalansa torikauppiailta.

Torit kiinnostavat myös Suomessa vierailevia ulkomaalaisia. Helsingin Etelärannan Kaupattorilla turisteja liikkuu lähes yhtä paljon kuin itse suomalaisia.

Iltapäivällä kolmen aikaan alkava iltatori on osoittautunut erittäin suosituksi. Monet työstä kotiin palaavat ovat ottaneet tavakseen poiketa torilla. Monista muista on muuten vain mukava mennä torille joko kansaa katsomaan tai ostoksia tekemään.

Mikäpä sen mukavampaa aurinkoisena ja valoisaan kesäiltana kuin katsella ihmisiä ja napostella herneitä tai mansikoita tai vaikkapa istahtaa torikahvilan pölylle kahvikupposen ääreen.

Siellä näytti viihtyvän Suomentöministeri Ilkka Kanervakin sinä heinäkuuisena iltana kun Raivaajan päätoimittaja oli jutun teossa. Ystävällinen tervehdyskin tuli kuin hyllyltä.

Helsingiläinen torimyyjä Seppo Kauppila myi herneitä viiden markan litrahintaan kun kaikki muut vaativat kymmenen markkaa samasta määrästä. Hän mainosti myyvänsä herneitä komeasti eurohintaan.

Yli kymmenen vuotta torikauppiaina toiminut Kauppila sanoi myyvänsä herneitä näin halvalla vain sen viikon ajan ylitarjonnan johdosta.

"Ostohinta määrää myyntihinnan", hän kommentoi ja lisäsi, että "kolme kertaa enemmän pitäisi myydä, että tasoihin pääsisi".

Turistitavaraa kaupannut helsinkiläinen Helvi Calanna kertoi laman vaikuttaneen suuresti tämänkesäiseen kau-

Torikahvilan "ulkomainos".

pantekoon.

"Lasku on 40 prosenttia alaspäin", hän totesi, joten se jo tuntuu. Tänä pidetään kalliina kaikkea, mikä maksaa yli 20 markkaa, hän kertoi.

Päivinä, jolloin satamaan saapuu risteilylaivoja, kauppa käy paremmin.

Kaksikymmentä vuotta torimyyjänä toiminut Calanna kertoi japanilaisten olleen ennen hyviä ostajia, mutta nyt tinnivät kovasti.

"Amerikkalaiset ovat aina olleet suosikkilistallani", hän lisäsi hymyisin.

Monet torikauppiat kävivät

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

• The Vikings are coming

• Scandinavian celebration in New Jersey

• Akseli Mattson centennial

Suurlähettiläs Weinmann jättämässä Suomen

Kaksi vuotta on liian lyhyt aika. Suuriin saavutuksiin. Tai sotakorvauksilla, karelianismilla ja finnish designilla kullatun Suomi-kuvan murtamiseen.

Suurlähettiläs John Giffen Weinmannin Suomi on kaunis, rikas ja kuuluisa. Instant-pakattu onnena.

Kunpa kaikki se, mitä hän sanoo, olisi totta. Ja kunpa hän istuttaisi finlandia-idealisminsa myös presidentti Bushin sisäpiiriin.

Weinmann on kaukana amerikkalaisesta karikatyyristä, meluisasta selkääntäputtelijasta, mutta hänen rajaton ystävällisyytensä on toisella tavalla päällekkäyvä. Hän sokeroi kaiken sanottavansa.

- Suomalaiset kelpaavat malliksi muulle maailmalle. Se on pantu Yhdysvalloissa merkille....

Weinmann tiedetään kärsivälliseksi mieheksi, joka ennen päätöksensä nukkuu mielellään yli yön. Suomeen tulemisensa ja Suomesta lähtemisensä hän päätti kuitenkin yhden puhelinkeskustelun kuluessa. Itse hän väittää viihtyneensä Suomessa erinomaisesti. Ja oppineensa paljon uutta itsestään ja suomalaisista, joiden täsmällisyys on sitä, että tapaamisiin tullaan etuajassa.

Edeltäjiinsä verrattuna etelän herrasmies, John Giffen Weinmann, on väritön, mutta epäilemättä hän on hyvä ihminen. Suurlähettiläs, joka ei ole koheltanut eikä tehnyt itseään naurettavaksi. Suurlähettiläs, jolla on ollut aikaa nimenomaan pienille ihmisille. Hän on kiertänyt maata ututterammin kuin kukaan edeltäjänsä. Hän on myös vaitunut lähettelemään onnitelukirjeitä englanninkielisten kirjoituskilpailujen voitta-

jille ja postikortteja Joensuuun tapaamiensa amerikkalaisten vaihto-oppilaiden vanhemmille kertoen lasten voivan hyvin. Omalla kustannuksellaan hän on myös muistanut Suomen englanninkielisiä leikkikouluja kirjapakeilla.

Keskittymällä lapsiin Weinmann lieenee myös hieman paikannut ikävänsä perheen 16-vuotiaaseen kuopukseen, joka opiskelee sisäoppilaitoksessa.

Suurlähettiläs Weinmann myöntää, että tunne työnsä kesken jäämisestä on vahva - muutosten aiheuttaman tunnekuohun ohessa.

- Toisaalta en ole tehnyt tätä työtä yksin. Lähetystön henkilökuntaan kuuluu erinomaisia asiantuntijoita ja he jäävät tänne jatkamaan tehtäviään.

Weinmannin jälkeen Yhdysvaltain asiainhoitajana Suomessa toimii **Max Robinson**, jonka isännälle Moskovan tuliaisina tuoma Gorba-nukke katselee väsyneenä nurkassa seisovaa tähtilippua.

Kätkeyty valta

Miksi **George Bush** valitsi protokollapäälliköksi nimeämään suurlähettiläs Wein-

mannin, on Weinmannin itsensäkin mielestä mielenkiintoinen kysymys.

Tiettyjen piirien mielestä nimitys on silkka ystävänpalvelus.

- Niin, kyllä vaimoni ja minä tulemme Bushien kanssa erinomaisesti toimeen. He ovat luontaisia johtajia ja lämpimiä ihmisiä. Tunneimme vaimoni kanssa olevamme erityisen onnekkaita, että meille tarjotui tämä tilaisuus.

Weinmann kokee nimityksen myös ilmeisenä ylennysenä.

- Ylennys se on ainakin siinä mielessä, että Washingtonissa olen tapahtumien keskipisteessä. Tapaan päivittäin maailman johtajia. Se on yleistä ja hyvin vaativala. Luonnollisesti tulen olemaan paljon tekemisissä myös Suomen hallituksen, talouselämän ja kulttuurin edustajien kanssa - asioiden ja ihmis-suhteiden luonnollinen jatkuvuus on kiehtovaa.

Protokollapäällikkönä Weinmann vastaa korkeiden ulkomaalaisten vieraiden kohtelusta ja osallistuu Yhdysvaltain presidentin ulkomaan vierailujen järjestämiseen.

- Keskustelin hetki sitten teidän suurlähettiläs **Jukka Valtasaaren** kanssa ja hän kertoi laskeneensa, että viime vuonna Washingtoniin tehtiin yli seitsemänkymmentä virallista vierailua. Se tekee enemmän kuin yhden viikossa.

Käytännön valtaa Weinmann uskoo uudessa tehtävässään olevan yhtä paljon tai yhtä vähän kuin suurlähettiläänäkin.

- Valtaa enemmän on mahdollisuuksia, oppia uutta ja solmia kontakteja. Se on sit-

"Uudessa työssäni tärkein työkalu on kyky olla ärsyttymättä silloin kun kaikki menee pieleen", toteaa virkansa jättävä Yhdysvaltain Suomen suurlähettiläs.

ten itsestä kiinni, miten paljon niitä pääsee hyödyntämään. Luulen tietäväni miltä Englannin kuningatar Elisabethista tuntuu. Hän on arvostettu ihminen, joka ajattelee maansa etua - tekemättä suoraa päätöksiä.

Puolueettomuuden arvo kasvaa

- Minun on vaikea pysyä vakavana, sanoo suurlähettiläs Weinmann valokuvaajalle.

Weinmann on muutenkin niitä ihmisiä, joille pullo on puoliksi täynnä, ei puoliksi tyhjä.

Suomen taloudellinen tilanne ja ennätystyöttömyys ei saa häntä syttymään. Osaksi se on sitäkin, että suurlähettiläällä ei ole ainakaan viran puolesta maan sisäisistä asioista henkilökohtaisia mielipiteitä.

- Olen perusteellisesti painunut maanne historiaan. Hämmästellyt ja ihaillut kaik-

kea voimaa ja sitkeyttä. Minulla on vakaa usko suomalaisten kykyihin.

Joissakin Weinmannin kannustuksissa leijuu kuitenkin päällimmäisenä herrakansan itsetietoinen uho:

- Presidentti Bush käyttää ilmausta "New World Order". Suomalaiset ovat tärkeä osa tätä uutta maailman järjestystä. Omalla tavallanne te kuulutte maailman johtajiin, sillä teidän arvomaailmanne on sama kuin meidän.

Suurlähettiläs Weinmann väistää Suomen mahdollisten EY-kytkentöjen edut ja haitat, mutta huomautta, että puolueettomuuden arvo kasvaa kaiken aikaa maailmassa, jossa suurin osa maista on tavalla tai toisella sitoutuneita.

- Hyvin harvat maat kykenevät olemaan niin uskottavia rauhan välityspyrkimyksissään kuin Suomi, joten korostettu puolueettomuus ei ainkaan ole se asia, joka jättäisi Suomen yksin, erilleen muus-

jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

June 3, 1991

1 Finnish mark = US\$.2408

US\$ 1 = 4.1520 Fmk

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$3,291.00

Axel Mattsonin muistolle
Thelma O. Mattson, Marlborough, MA \$100.00

"Bill" ja Sonja Reivon muistolle
Ray & Ina Sliwinski, Lantana, FL \$10.00

Mrs. Hjalmar Alkio, Carver, MA \$17.00

Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Elokuun 28 p., Tauno
Elokuun 29 p., lines, lina, Inari
Elokuun 30 p., Eemil, Eemeli
Elokuun 31 p., Arvi
Syyskuun 1 p., Pirkka
Syyskuun 2 p., Sinikka, Sini
Syyskuun 3 p., Soili, Soile, Soila

SUURLÄHETILÄS...

jatkoa edellisivulta

ta maailmasta.

Weinmannin mielestä Suomi tunnetaan kaiken kaikkiaan verraten hyvin maailmalla, "ainakin paremmin kuin suomalaiset itse kuvittelevat".

Brittiliikemiesten viimeaikaisia kannanottoja siitä, että *Made in Finland* on yhtä tunnettu ja arvostettu määräys kuin *Made in Greece* tai *Made in Portugal* Weinmann pitää erikoisina.

- Se että tuote on laadultaan hyvä, ei tietenkään yksin riitä. Se pitää myös osata myydä. Pienten maiden täytyy aina tehdä enemmän työtä. Mutta niissä suomalaisissa johtajissa, jotka ovat käyneet täällä lähetystössä antamassa Suomi-tietoutta amerikkalaisille liikemiehille, ei ainakaan ole ollut mitään vikaa.

Vastuu vähemmän onnekaista

Suurlähettiläs Weinmannin Suomen kauden vaikein, yllättävin ja antoisin työtehtävä oli vuosi sitten, muutaman päivän varoitusaajalla järjestetty Helsingin huippukokous.

Hän viittaa presidentti Bushin ja presidentti Gorbatschovin tapaamiseen useassa yhteydessä, paitsi kehussa suomalaista järjestelykykyä, myös korostaessaan sitä, että kaikki politiikointi ei ole pelkkää sanahelinää.

- Maailman ongelmia ajatellessa halvaantuu helposti tekemättömyyden tilaan. Toisaalta, miten paljon maailmassa on tapahtunut edistystä yksistään sinä aikana, jonka minä olen ollut Suomessa!

Siitä ovatko esimerkiksi itäeurooppalaiset kaikista muutoksista pelkästään onnellisia, Weinmann ei sano

mitään. Neuvostoliiton tilanteen hän myöntää kuitenkin aiheuttavan pysyvää ahdistusta.

- Kaikkien ongelmien ratkaisu on mahdoton ajatus. Silti meidän täytyy yrittää auttaa niitä, jotka eivät ole yhtä onnekkaita kuin me. Kaikkien, joilla menee hyvin, täytyy kantaa osansa muun maailman vaikeuksista. Se on myös suomalaisten osa, sanoo Weinmann ja laskee suomalaiseksi erityispiirteeksi äärimmäisen anteliaisuuden.

Suomen hallituksen esittämät veriset säästötavoitteet Weinmann kuittaa sillä, että joskus rohkeat investoinnit ovat parasta säästöä. Erinomaisena "kansallisena säästökohteena" hän mainitsee mm. Ateneumin taidemuseon onnistuneen resatauroinnin sen nielemistä miljoonista huolimatta. Tavallista suomalaista Weinmann ei myöskään moitisi liian tuhlailevasta elämästä tai työmoraalin puutteesta.

- Lamasta puhutaan varsin paljon. Nimenomaan se, että siitä puhutaan niin paljon, on mielenkiintoista. Mutta onhan Suomi selvinnyt vaikeamistakin paikoista.

New Orleansissa, jossa Weinmannin suku on elänyt jo neljän sukupolven ajan, paastoa edeltävä laskiaistiistai, *Mardi Gras*, on tärkeä juhla piknikkeineen, paraateineen, kuninkaineen ja kuningattarineen.

Suomi-Amerikka-seuralle kirjoittamassaan jähvyäiskirjeessä suurlähettilään puoliso Virginia Lee Weinmann kertoo tunteikkaasti suhteestaan Suomeen, jossa vietetty aika on tavallaan ollut pitkä *Mardi Gras*-juhla: *Finland and the Finns will always be the King and Queen of our hearts.*

Kristiina Dragon (US)

John Giffen Weinmann

Syntyi 29. 8. 1928 New Orleansissa, Louisianan osavaltiossa. Koulutukseltaan hän on lakimies ja sotilasarvoltaan luutnantti.

Weinmann on naimisissa Virginia Lee Eason kanssa. Perheeseen kuuluu viisi aikuista lasta.

Vuoden 1988 presidentinvaalikampanjassa Weinmann toimi presidentti George Bushin kansallisen vaalirahitustoimikunnan jäsenenä ja Louisianan osavaltion vaalirahitustoimikunnan puheenjohtajana.

Diplomaattista kokemusta Weinmann sai, kun hänet nimitettiin Yhdysvaltain pääkomissaariksi vuoden 1984 Louisianan maailmannäyttelyyn. Lisäksi hän toimi kotimaansa pääedustajana Pariisissa toimivassa kansainvälisten näyttelyiden järjestössä vuosina 1983-84.

Vuosina 1977-89 Weinmann johti öljyalan perheyrittäjästä, joka tunnetaan nimellä Waverly Enterprises sekä toimi lukuisten yritysten lainopillisena neuvonantajana. Weinmann on edelleen opinahjonsa, Tulan yliopiston hallintoneuvoston jäsen.

Presidentti Bush nimitti Weinmannin Yhdysvaltain Suomen suurlähettilääksi maaliskuussa 1989. Senaatti vahvisti nimityksen saman vuoden lokakuussa.

Weinmann siirtyy uuteen tehtäväänsä Valkoisen talon protokollapäälliköksi tämän kuun lopussa. Hän säilyttää suurlähettilään arvonimen.

TORIELÄMÄÄ...

jatkoa edellisivulta

Amerikkalaiset turistit ovat aina olleet torikauppia Helvi Calannan mieli-asiakkaita.

kauppaa kaikenlaisella valuutalla. Dollarit, liirat, jenit ja frankit olivat kaikki käypä maksuväline, samoin kaikki luottokortit.

Hernepussin kanssa liikkuvat iltatorilla myös amerikkalaiset Anne ja Tom Walker, Massachusettsin Manchesterista.

Walkerit kertoivat olleensa ensimmäistä kertaa Suomessa ja sanoivat todella naut-

Työministeri Ilkka Kanerva kävi juomassa kupin kahvia.

tineensa näkemästään. He olivat juuri saapuneet Leningradista, mihin verrattuna Helsinki oli "kuin unelma".

Pariskunta oli lentänyt Fin-nairilla, minkä palvelua kumpikin piti erinomaisena. Helsingissä he tapasivat amerikkalaisen ystäväpariskunnan, jonka kanssa purjehtuvat Ahvenamaalle ja Tanskaan. Helsingistä heidän oli määrä jatkaa Kotkan kaupunkiin.

Purjematkastaan Walkerit olivat nauttineet täysin siemauksin. Ihmisten ystävällisyys oli yllättänyt. "Monet kutsuivat meidät vieraisille koteihinsa", he kertoivat.

Tom Walker kertoi kiinnittäneensä huomiota rakennusten ja teiden hyväkuntoisuuteen. Minkään ei oltu annettu rapistua.

Anne Walker puolestaan kertoi löytäneensä maailman parhaan aprikoosijäätelön juuri Helsingistä.

Ainoa, mistä Walkerit valittivat, oli Suomen kalleus. Mutta siitä huolimatta he kertoivat aikovansa palata uudestaan - talvisia maisemia katsomaan.

Helsingiläinen Seppo Kaupila myi herneitänsä ns. "eurohintaan" eli puolta halvemmalla kuin muut.

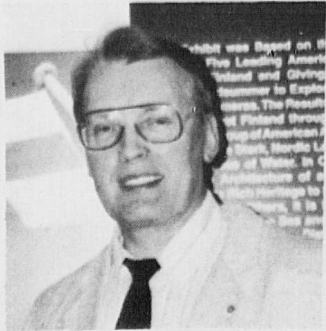
Amerikkalaiset Anne ja Tom Walker innostuivat muiden tavoin hernepalkoja napostelemaan.

Olavi Koivukangas Uuteen-Seelantiin ja Australiaan

Turussa toimivan Siirtolaisinstituutin johtaja, dosentti Olavi Koivukangas on saanut Suomen Akatemian varttuneen tutkijan apurahan tutkiakseen suomalaisia Uudessa-Seelannissa ja Australiassa toisen maailmansodan jälkeen. Tutkimustyö liittyy käynnistymässä olevaan Suomen siirtolaisuuden historian kirjoittamisprojektiin.

Uudessa-Seelannissa Koivukangas on vierailevana tutkijana sosiologian laitokella Massey Universityssä, Palmerston North, helmikuuhun 1992 ja helmi-kesäkuussa 1992 Australian National Universityssä Canberrassa sijaitsevassa siirtolaisuuden tutkimuskeskuksessa.

Koivukangas on opiskellut Australiassa vuosina 1962 - 72 suorittaen siellä tohtorin tutkinnon ensimmäisenä suo-

Olavi Koivukangas

malaisena.

Heinäkuun alussa 1992 Koivukangas palaa Eurooppaan osallistuen Aalborgissa, Tanskassa, järjestettävään Australian ja Uuden-Seelannin siirtolaisuuden tutkimuskonferenssiin.

Uudessa-Seelannissa ja Australiassa Olavi Koivukangas aikoo jatkaa Turun veteraanikisoissa elpynyttä urheiluharrastustaan.

Tulevaa toimintaa Connecticutissa

Elok. 25. p:nä pannukakku- ja makkara-aamiainen klo 8 - 11 aam. Aura haalilla, Voluntownissa.

Elok. 31. p:nä Labor Day -tanssit klo 8:30 ill. Aura haalilla Voluntownissa. Bert Stromholm ja Aatos Autio huolehtivat musiikista.

Syysk. 8. p:nä Lasten päivä klo 1 - 3 ip. Finnish haalilla, Rt. 169, Canterbury.

Pelejä, aarre-etsintää, viestijuoksua, satuja yms. alle 12-vuotiaille lapsille. Virvokkeita sekä lapsille että aikuisille. Ei pääsymaksua.

Syysk. 28. p:nä Tori ja myyjäiset klo 10 aam. - 3 ip. Finnish haalilla, Rt. 169, Canterbury.

Leivonnaisia - pullaa mm., suomalaisia mattoja, puutavaraa, koreja, kasetteja, neuleita, nukkeja ja monenlaista muuta tavaraa. Lounas.

Pöytävaraukset ja lisätietoja soittamalla Eila Mäkipurille numeroon (203) 423-3854.

Uusi planeetta löytynyt

Brittiläinen tiedemiesryhmä sanoo löytäneensä ensimmäisen aurinkokuntamme ulkopuolella sijaitsevan planeetan.

Löytynyt planeetta on suurin piirtein maapallon kokoinen. Välimatka aurinkokuntamme ja löydetyn taivaan-kappaleen välillä on noin 30,000 valovuotta.

Ryhmän johtajan, professori Andrew Lynen mukaan löytö todistaa että tulevaisuudessa on mahdollista löytää galaksistamme Linnunradasta planeettoja, joilla vallitsevat elämälle suotuisat olosuhteet.

Löytynyt planeetta kiertää pulsaria nimeltään PSR 1829-10, joka sijaitsee Jousimiehen tähdistössä. Planeetan kierros "aurinkonsa" ympäri kestää kuusi kuukautta.

Elämää planeetalla ei voi esiintyä, koska pulsari säteilee gammasäteitä, tutkijat ilmoittivat.

Planeetta löydettiin uuden menetelmän avulla, joka tutkii pulsarien lähettämiä radioaaltoja.

Kuolleilla kaivosmiehillä muistopaikka Pennsylvaniassa

BELLE VERNON, PA - **Don Niemelä** mielen valtaa sekatutuntemukset, kun hän seisoo suuren graniittisen muistokiven äärellä Rostraver Townshipissa. Muistokivi on merkkinä 71 kuolleelle kaivosmiehelle vuoden 1907 Darrinimisen kaivoksen räjähdyksessä Jacobs Creekissa, Westmoreland Countyssa. Räjähdyksessä kuoli kaikkiaan 239 kaivostyöläistä.

Niemelä, joka on terästyöläinen ja Mon Valley Central Labor Councilin varapresidentti, kertoo, että hän on yipeä siitä, että monumentti pystytettiin muistoksi niille, jotka kuolivat osavaltion historian suurimmassa katastrofissa.

- Tulen vihaiseksi, kun ajattelen, ettei hiiliyhtiöillä ollut kunnioitusta ihmisiä kohtaan eivätkä ne välittäneet työntekijöidensä turvallisuudesta, Niemelä ajattelee.

MVCLC ja muut ammattiyhdistykset järjestivät keväällä muistotilaisuuden paikallisella hautausmaalla saadakseen ihmisten huomion kiinnittämään työpaikkojen riskitekijöihin.

Koko liike sai alkunsa vuonna 1989 AFL-CIO:n toimesta, jonka toimintateemana oli "kuolleiden suremiseksi, elämän taisteluksi". Tapahtuman periaatteena oli kunnioittaa ja muistaa niitä ihmisiä, jotka kuolivat tai loukkaantuivat työpaikoillaan kaivoksissa.

Onnettomuus kaivayhä asukkaiden mieltä

Kylän asukkaat ja Youghi-ogheny Riverin ympäristön asukkaat puhuvat yhä Darrin kaivoksen räjähdyksestä, joka vavisutti maata monien mailien säteellä viikkoa ennen joulua 84 vuotta sitten.

Kukaan ei aivan tarkkaan tiedä, mitä tapahtui tuona aamuna kaivoksella, jota tutkijat pitivät vaarattomampana kuin monia muita kaivoksia, koska siellä ei syntynyt suuria määriä palavia kaasuja.

John Sheppard, joka on hautausmaan intendentti ja erään katastrofissa kuolleen kaivosmiehen jälkeläinen, kertoo joidenkin uskovan, että räjähdys syntyi kaivosmiehen hatuissa käytetyistä valoa tuovista tulilyhdyistä.

Ne, jotka selviytyivät hengissä räjähdyksestä, kertoivat, että liekit lämmittivät kaivoksen lattialla olleen veden kuolettavaksi höyryksi, Niemelä tietää kertoa.

Hevoset kuljettivat ruumiskasoja suoraan kaivokselta mihinkään kirkkokuntaan kuulumattomalle yleiselle hautausmaalle kahden mailin pää-

hän. Roomalais-katoliset haudattiin Connellsvilleen, Fayette Countyyn.

Kuulopuheiden mukaan onnettomuudessa kuolleet muut haudattiin kaivosmiesten mukana. Neljä 112 jalkaa pitkää hautajonon kaivettiin maahan, johon uhrin laskettiin vaatimattomissa puuarkuissaan. Hautausmaan aikakirjojen mukaan Pittsburghin Coal Co. kustansi hautajaiset, jotka maksoivat 12 dollaria arkulta.

Niemelä kertoo myös, että onnettomuudessa kuolleiden kaivosmiesten lesket saivat Darrin kaivosyhtiöltä kuukausia onnettomuuden jälkeen kukin 300 dollaria.

Lakiasetuksista viimein apu

Niemelän laskelmien ja tutkimusten mukaan 22,480 kaivosmiestä sai surmansa USA:ssa vuosina 1890-1907.

Vasta vuonna 1969, kun 78

kaivostyöläistä sai surmansa Farmingtonissa Länsi-Virginiassa, kongressi lopulta sääteli kaivoksien turvallisuus- ja terveysäädökset.

Suurelta osin laillisuustamissaädösten ja kongressin vuonna 1971 tekemien uusien turvallisuussääntöjen ansiosta kaivosonnettomuudet putoivat maassa 67 kuolleeseen vuoteen 1989 mennessä.

Niemelä kertoo, että muistotilaisuus aiotaan pitää joka vuosi eri puolilla aluetta, jotta kaikkia muistutettaisiin kiinnittämään huomiota työpaikoilla vallitseviin turvallisuus- ja terveysongelmiin.

United Mine Workers District 5:n ja U.S. Steelworkers Local 1187:n yhteistyössä sponsoroima MVCLC:n toimipiste Allenportissa on avoin yleisölle. Hautausmaa sijaitsee Route 981:n varrella, lähellä Interstate 70:n ja Route 51: risteysaluetta.

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Elokuun 20, 1966

Maynard, MA:n kirjeenvaihtaja "A.R." kertoi Roy Helanderin Raija rouvansa, Kurt poikansa sekä anoppinsa Elli Mustosen kanssa vierailleen "Vihreän Vuorten" valtiossa.

Fitchburgin uutissivulla kerrottiin nuoren teologiaa opiskelevan Risto Ahdin olleen vieraisilla Suomesta veljensä Raimo Ahdin ja tämän perheen luona Lunenburgissa. Hauskin matkatapahtuma oli satunut jo heti tullissa New Yorkiin saapuessa. Vieras kertoi tuoneensa tuliaisina 15 orsilla kuivattua ruisnäkkelipää. Ne nähdessään tullivirkailijat nauroivat katkekatseen. Mutta niin nauroi itse tuojakin.

Elok. 23

Ohio Finnish American Historical Society ilmoitti pitävänsä syysjuhlaansa Fairportin Lutheran Centerissä syyskuun alussa. John Asuma oli lupautunut ohjelman esittelijäksi. Pastori Martin Saarinen oli juhlapuhujana. Ohjelmassa esiintyivät mm. Mary Raita, Mr. ja Mrs. Edward Wästi, Hilja Mäki, Kusti Nyman, Olga Ollila, Liisa Kling, Fairportin Kalevan Naiset ja Heikki Perttu.

Brooklynin (NY) Osuusliikkeen puolivuosis kokous pidettiin Imatra haalilla presidentti Ero K. Djerfin toimiessa puheenjohtajana. Myyntilukemat olivat \$22,643.28 enem-

män kuin edellisenä vuonna. Liikkeenhoitaja Otto Arlund kertoi erityisesti Suomi-paketien nostaneen myyntilukemia.

50 vuotta sitten

Elokuun 18, 1941

Etusivulla kerrottiin suomalaisten valloittaneen Sortavalan ja ottaneen haltuunsa myös eräitä muita venäläisten edellisessä sodassa valtaamia paikkoja.

Fitchburgin uutisissa kerrottiin osuustoimintaväen kaksiviikkoisen lastenleirin Wyman rannalla päättyneen. "Lapset, joita oli noin 70, palasivat koteihinsa virkistyneinä, vaikka tilanahtaus hiukan tahtoi häiritä heidän mukavuuttaan", kirjoitettiin.

Elok. 21

Norwoodin (MA) Runebergseura vietti vuotuista Kesäjuhlaansa "Ahon rannassa", 111 Bullard St., Walpole. Ensin tarjottiin hyvä illallinen, sitä seurasi tanssit Harryn ja Ruthin tahdissa.

75 vuotta sitten

Elokuun 19, 1916

Saiman talolla Fitchburg, jatkuu seuraavalla sivulla

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor.
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION/
New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9425
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC. FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Mutta kun hän tulee, totuuden Henki, johdattaa hän teidät kaikkeen totuuteen..." (Joh. 16:13 alk.)

Ehkä olet joskus matkustanut laivassa, tai huvialuksessa. Olet seurannut aaltojen nousuja ja laskuja; niiden liikehdintää. Et ole nähnyt maata, vain vettä. Joskus on tuntunut, että nuo aallot vievät alusta aivan mielsä mukaan, yhdestä suunnasta toiseen. On näyttänyt siltä, että jokainen aalto voisi joko hukuttaa laivan tai työntää sen pois kurssista, varsinkin kun tuuli on ollut voimakas, ja aallot suuret. Kuitenkin olet luottanut siihen, että laivan kapteeni on ohjaamassa laivaa, ja että hän kokemuksestaan osaa ohjata aluksen turvallisesti satamaan.

Mitä kuvittelisit tapahtuvan, jos jokainen matkustaja saisi oman halunsa mukaan määrätä aluksen kulkua ja suunnata? Täysi sekasorto! Todennäköisesti alus ei koskaan pääsisä satamaan, koska jokainen kuvittelisi olevansa oikeassa.

Jotain tällaista tapahtuu ihmisten elämässä, kun on kysymyksessä iankaikkinen elämä. Suuri osa ihmisistä tahoo itse päättää elämänsä suunnan; heitä ei voi neuvoa Jumalan Sanalla. He eivät ota ohjeita keneltäkään. Kun tulee kysymys siitä, mitä tapahtuu kuoleman jälkeen he sanovat että kukin saa uskoa omalla tavallaan. Totta tämä on. Ei edes Jumala vaadi ihmistä uskomaan Hänen Sanaansa, mutta kyllä Hän ihmistä siihen voimakkaasti kehottaa! Jumala tietää, että ilman Häntä, Hänen ohjauksaan, ei ihminen koskaan pääse kotiin Jumalan valtakuntaan. Me emme sittenkään kykene olemaan oman sielumme kapteenina, me tarvitsemme sellaista "kapteenia" joka tietää mitä on edessäpäin.

Omatekoinen jumala ei kestä elämän aallokoissa, ei kuoleman hetkellä. Kaikki mikä ei ole Jumalasta on omate-

koista. Jumalan voi kuitenkin oppia tuntemaan, kun Pyhä Henki saa avata ihmiselle Jumalan Sanan. Jumalan Sanasta löytyy todellinen Jumala - ei omatekoinen jumala. Pyhä Henki kyllä varmasti johtaa ihmisen "koko totuuteen", jos hän vain tahtoo tulla tuntemaan totuuden. Mutta omat mielipiteet silloin täytyy panna syrjään. Ei mitkään ihmisen omat selittelyt muuta todellista Jumalaa. Ilman Jumalaa ihminen on pimeydessä; ei hän edes käsitä totuutta, vielä vähemmän voi hän sitä toisille selittää. Ystävä, oletko sinä vieläkin rakentamassa itsellesi jonkinlaista jumalaa? Eikö olisi jo aika panna pois kaikkinaiset turhat "jaarittelut", ja paneutua Sanaan, jonka kautta Jumala tahtoo itsensä ilmaista?

Pyhä Henki on hyvä henki. Ei hän johdata ketään harhaan. Hän tietää ihmisen päämäärän, ja tien sinne. Hän johdattaa jokaisen ensin Jeesuksen ristin juurelle, näkemään mitä synty on saanut aikaan, ja toteamaan mitä Jumala on saanut aikaan Jeesuksessa Kristuksessa.

Kun me todella näemme Jeesuksen ristin tarkoituksen, me nöyryyimme. Me näemme Jumalan ihmeellisen ARMON ihmislapsia kohtaan. Evankeliumin keskeisin sanoma on vieläkin tämä: "Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä." (Joh. 3:16)

Eräs vanha hengellinen laulu tuo evankeliumin totuuden ihanalla tavalla esiin: "Sä Jeesus löysit lampaasi, mun raukan harhaavan. Nyt nauttii rauhaa tunti Veressä Golgatan. Kiitosta nyt mä laulelen, ja autuudesta riemuitsen. Ja, Jeesus, hartain haluni on päästä luoksesi... En pelkää hirmuvaltoja Sun Herra seurassas. Ei kuolon virrat hukuta, kun lepään haavoissas. Käyn yli virran Saalemiin, luvattuun maahan Kaananiin. Mä siellä laulan laulua: Oi kiitos, Karista."

Kuolema käy meitä jokaista kohti - harkiten ja varmasti. Mitä tapahtuu sinun kuolemattomalle sielullesi, kun joudut siirtymään ajasta iankaikisuuteen? Jos sinulla on JEESUS, astut ELÄMÄÄN... todelliseen elämään. Ystävä, nöyry Jumalan edessä ja ota vastaan pelastus - se on JUMALAN LAHJA.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Kuolleita

Wieno A. Lehtinen

GARDNER, MA - Wieno A. Lehtinen, 87, 12 Norman St., kuoli elok. 11, 1991 Henry Heywood Memorial sairaalassa lyhyen sairauden murta-

mana. Hän oli syntynyt Gardnerissa Wilhard ja Alviina (Stood) Lehtisen poikana ja asui siellä koko ikänsä. Hän sai päästötodistuksen Gardner High Schoolista 1922. Yli 40 vuoden hän työskenteli kirjanpitäjänä C.B. Kendall Oil Co.:n palveluksessa ennen kuin jäi eläkkeelle 1975.

Edesmennyt kuului Covenant Evangelical Lutheran kirkon seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi vaimo Mildred (Jacobson) Lehtinen, jonka kanssa edesmennyt oli ollut naimisissa 54 vuoden ajan; pojat Charles R. Lehtinen, Kirkland, MI ja Wayne A. Lehtinen, Vestal, NY; veli Toivo W. Lehtinen; sisko Ellen Hänninen, kumpikin Gardnerissa; viisi lastenlasta; ja joukko sisarusten lapsia.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., huolehti hautauksesta. Hautausmaahan Crystal Lake hautausmaahan.

Vainajaa voi muistaa lahjoituksin Covenant Evangelical Lutheran kirkon hyväksi osoitteella: 627 Green St., Gardner, MA 01440.

RAIVAAJAN...
jatkoa edelliseltä.

MA:ssa pidettiin tanssikilpailut. "Kauniimmin tanssiville kilpailijoille" jaettiin kolme palkintoa: \$3, \$2 ja \$1. Saiman soittokunta soitti.

Elok. 21

Työväenyhdistys Taimi, Quincy, MA:ssa etsi itselleen näytelmäseuran johtajaa. Sivutoimiselle johtajalle luvattiin maksaa palkkaa vaikka "prosenttikaupan", mukaan.

Fitchburgin uutisvivulla kehoitettiin kaikkia lomalla olevia Saiman jäseniä saapumaan Upper Common puistoon, josta "troki" lähtee heitä viemään Saiman farmille kunnostamistyöhön.

Elok. 23

New Yorkin S.S. Osaston näyttämökerho aloitti syyskautensa yksinäytöksisellä Klara Rugen näytelmällä "Kadulle". Pääosissa Juho ja Helmi Puolakka, Saimi Mäki ja Ida Savander.

Elok. 24

Kirjeenvaihtaja "Saku" Lanesville, MA:sta muistutti "kiipiläisiä" Quincyn näytelmäseuran vierailusta. Seura esitti näytelmää "Sillankorvan emäntä".

Harold J. Similä

WINCHENDON, MA - Harold J. Similä, 70, 60 Hall Road, kuoli elok. 16, 1991 kotonaan pitkän sairauden murta-

mana. Hän oli syntynyt Framinghamissa John V. ja Alina (Ahvenlampi) Similän poikana ja vietti lapsuutensa Maynardissa. Winchendonissa hän asui viimeiset 38 elinvuottaan.

Similällä oli päästötodistukset Maynard High Schoolista ja Bostonin Bentley School of Accounting oppilaitoksesta. Hän työskenteli 30 vuoden ajan Internal Revenue Service kirjanpitäjänä New York Cityssä, Bostonissa, Worcesterissa ja Fitchburgissa. Eläkkeelle hän jäi 1969.

Sen jälkeen hän toimi kotikaupunkinsa kirjanpitäjänä kymmenen vuotta, vuoteen 1980. Hän teki myös kirjanpitoita kotonaan.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Similä kuului Finnish American Club of Saimaan.

Kaipaamaan jäi vaimo Pauline (Dionne) Similä; kolme tytärtä, Wendy A. Snickenger, Wellsley, Joanne C. Caitlin, Ashburnham ja Kathy J. Goodale, Belchertown; ja seitsemän lastenlasta.

Hautausmaahan tapahtui Calvary hautausmaahan.

Selma Soisalo

CHESTER, MA - Selma M. (Lindstedt) Soisalo, 100, Soisalo Road, kuoli elok. 7, 1991 hoitokodissa Westfieldissä.

Hän oli syntynyt jouluk. 3, 1890 Kuovilassa Suomessa ja muutti Yhdysvaltoihin 1914. Hän matkasi brittiläisellä SS Lusitania laivalla, mikä upposi Irlannin rannikolla 1916.

Edesmennyt oli Chesterin vanhin asukas ja 100-vuotis-syntymäpäivänään hän sai vastaanottaa kultaisen Boston Post-kepin.

Soisalo oli erittäin terve ikäisekseen ja pystyi vielä liikkumaan kävelytuen avulla vaivattomasti. Raivaajaa hän oli lukenut uskollisesti siitä asti kun saapui Yhdysvaltoihin.

Kaipaamaan jäi tytär Valma Brocklebank Chesterissä; neljä lapsenlasta; 13 lapsenlasten lasta ja 16 lapsenlasten lastenlasta. Hänen aviomiehensä Albert F. Soisalo kuoli 1983.

Hautausmaahan tapahtui Pine Hill hautausmaahan.

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

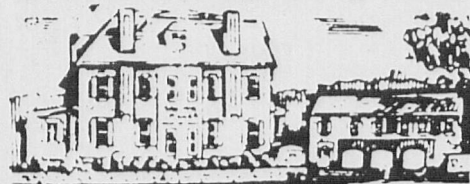
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Huomio, isoisa tarinoi....

Olen lukenut Yrjö Latvalan kirjan *Isoisa tarinoi talvisodasta ja ajasta sitä ennenkin* jo kaksi kertaa. Toinen kerta oli vielä mielenkiintoisempi kuin ensimmäinen.

Latvalan kirja on kerrottu hauskaasti huumorin höystämänä. Siinä sodan kurja, karu todellisuus on otettu kuin jokapäiväinen leipä, murisematta ja asiaan kuuluvasti. Vaikeista tilanteista on koetettu löytää aina jotakin valoisaa.

Miehet ovat joutuneet kärsimään viilua, nälkää, lopputahtamia päiviä ja unettomia öitä. Aina on pitänyt olla saappaat jalassa ja reppu valmiina lähtöön.

Kirja on kirjoitettu tosiasioiden pohjalta. Kun sitä alkaa lukea, niin ei tahdo malttaa kädeltään laskea. Siinä on paljon historiallista tosiasiaa, joka on meillä monella ollut hämärän peitossa. Se ei ole mikään yhden illan kirja. Se on teos, jossa on 710 sivua.

Minulle henkilökohtaisesti sen jokainen rivi on sydäntä lähellä, kun itse olen elänyt nuo kohtalokkaat päivät hyvin lähellä rintaman takana.

Ensimmäisessä osassa kirjailija kertoo nuoren Eteläpohjalaispojan unelmista ja tulevaisuuden haaveista. Kuinka ne sitten romahtavat, kun viihättävä tyttö saa hänet vietteliksi lemмен leikkeihin, joka johtaa pikaiseen avioliittoon. Tammikuun alussa vuonna 1939 pari oli kihlareissulla Viipurissa, josta hän lähtee

sotaväkeen Sakkolan pitäjään Kiviniemeen. Kihlatus taas takaisin isänsä kotiin.

Yrjö Latvala on monipuolinen taiteilija luonne. Sotapalveluksessa ollessaan hän johtaa lausuntakuoroa, joka esiintymisellään tuo virkistystä arkipäivän harmauteen, niin sotilaille kuin siviileille lähiympäristössä. Hän kertoo avoimesti niin hyvät kuin huonot puoletkin, mehevällä kielenkäytöllä ja hurtilla huumorilla höystettynä. Armeijan ensimmäisen päivän viimeiseksi tehtäväksi tuli tuken leikkaus.

"...Komppanian toimistosta oli annettu alokastupa kaksiksi huusteleikkauksia koneella käskyllä, että auttakaa toisianne. Aamulla on oltava jokaisella mulipää. Artturi Panula oli innokas tukenleikkaaja. Artturi aloitti pään käsittelyn leikkaamalla keskelle päätä, niskasta otsaan suoran linjan. Sellaisena näytti pukiilla istuja hassunkuriselta, ja se huvitti Panulaa. Mallia sai arvostella muutkin ja höystää tilanteeseen sopivalla vitsillä. Panula itse sanoisen keskellä päätä leikatun linjan tarkoitettavan tilapäistä tähtien harhauttamista."

Syksyllä he olivat etulinjassa talvisodan alettua. ".... Samalla kellon lyömällä rävähti koko itäinen taivaan ranta punaisiin liekkeihin niin pitkälle kuin silmä kantaa. Sadat tykit syöksivät yhteislaukausta ja pitkät tulenlieskat välkähdelevät päiväksi valkenevassa aamussa. Koko itäinen

taivaanranta on yhtenä tulimerenä! Oli kuin patoutuneet helvetin voimat olisivat särkeneet kaikki sulut ja päästäneet valloilleen punaisen laavavirran."

He nuoret juuri koulutuksen saaneet joutuivat usein muutamaan sinne, missä rintama oli heikoin ja vastustus voimakkain.

Jouluaatto v. 39: "....Jotkut onnekkaimmat meistä olivat saaneet jouluksi lähetetyn paketin. Eräässä niistä löytyi yksi kynttilä, sen juhllisin mielin sidomme kuusen latvaan....Vaiteliaana söimme juhlaillallisemme, johon nyt kuvatuista perunoista keitetyn pohjaan palaneen sopan lisäksi tuli armeijan joululahjana kovimmille taistelijoille annettua puolikas silliä. Etämpana kuuluva tykkien katkeamaton jylinä ja konetuliaseiden kotkotukset eivät häirineet jouluaattoamme rauhaa havutuoksuksessa lämpimässä teltassa. He olivat päässeet hiukan rintaman taakse lepäämään."

Tammikuun alkupäivinä heidät siirrettiin Pohjois-Karjalaan, jossa vihollinen hyökkäsi valtavien voimien. Siellä heidän komppaniensa toimi salanimellä 'Hiipijä' ja suoritti erittäin vaarallisia harvinaisia urotekoja, useinkin viikko kausia ilman lepoa ja niukalla ruualla.

"....Mies tappion välttämiseksi suoritettiin eteneminen varoen ja hitaasti. Matkan jatkumista odotellessa nojasimme suksisauvoihimme, ettei torkahtaessa kaatuisi. Kuitenkin siitä säikähtäen heräiltiin kun sikeimmin torkahtaessa pudottiin suksien päälle polvilleen. Nuorten, terveiden, toimintahaluisten jääkäreittenkin kestämisvyky on rajoitettu; ja kun se raja on ylitetty, miehet tuupertuvat hangelle vaikka tietäisivät että ryssä on tulossa pienen matkan päässä."

Kenraalimotin murtumisen jälkeen, 29. helmikuuta '40. "....Siinä silmiemme edessä, muutaman kymmenen neliömetrin alalla oli yli 400 kaatunutta vihollista. (Tämä lukumäärä oli mainittu majuri Matti Aarnion kirjassa *Talvisodan ihme*.) Verenhaju kentällä oli niin voimakas, että se ällötti hyvähermoistakin."

"....RAUHA! Rauhako? Voisiko se olla totta? Kysyimme yhteen ääneen. Sitä monista jännityksistä, vaikeuksista ja kuoleman pelosta vapauttavaa sanaa oli hartaasti odotettu, ja kun nyt sen kuuli, se mykisti mielet."

"....Murheelliset olivat mielemme, väsyneinä kumartunein hartioin tunnin tunnilta lähestyimme uutta rajaa. Sen takana itki koko Suomen kansa."

Lempi V. Wilson

Kirjaa voi tilata Raivaajasta osoitteella P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600. Se maksaa \$50.00, lisäksi \$2.50 postikuluja ja Massan asukkailla \$2.50 myyntiveroa.

Kotipesän lämpö kiehtoo nuoria miehiä

Monet nuoret amerikkalaiset poikamiehet asuvat yhä useammin kotonaan vanhempiensa seurassa. Siihen löytyy monta eri syytä. Myös nuoret naiset ovat muuttaneet takaisin lapsuuden koteihinsa, vaikkei nuorten naisten muuttoliike olekaan ollut viime vuosina niin voimakasta kuin nuorten miesten.

Kovat taloudelliset ajat, naimisiin menemisen siirtymiset myöhemmille vuosille ovat yksi mainittavia syitä siihen, että maailmalta palataan turvalliseen kotiin takaisin. Nuoret naiset asuvat miehiä useammin itsenäisesti yksin omissa asunossaan tai samaa sukupuolta olevan asuin-kaverin.

Viimeaikaisten sosiaalisten tutkimusten mukaan 25-34-vuotiaiden poikamiesten ikäryhmästä 32 prosenttia asui vanhempiensa luona. Nuorisissa naisissa vastaava prosenttiluku oli 20.

Näinkin suurelle sukupuolten väliselle erolle löytyy muitakin selityksiä. Tutkimuksissa arvellaan, että miesten mielestä on mukavampi asua kotona, koska miehet eivät ole niin tottuneita huolehtimaan kotiin liittyvistä askareista. Miehet ovat myös hyvillään äitiensä passauksesta eivätkä he tunne kärsivänsä mitään suurempaa itsenäisyyden puutetta.

Yksi lasten ja vanhempien yhdessä asumisen syyksi ilmoitetaan myös viime aikoina lisääntyneet avioerot. Monet eronneet äidit kaipaavat myös turvaa ja seuraa yksinäisyyteensä, joten aikuisen pojan muuttaminen samaan talouteen tuntuu sopivalta ja turvalliselta.

Census Bureau tekemien tutkimusten perusteella uskotaan, että kotona asumisen prosentti oli vuonna 1990 kaikkien aikojen korkein.

Sekä naimisissa olevista että kotona asuvista poikamiehistä on tehty tilastoja parin vuosikymmenen ajan. Vuonna 1970 kaikista 25-34-vuotiaista miehistä 9,5 prosenttia asui vanhempiensa luona. Vuonna 1990 prosenttiluku oli 15. Naisten vastaavat tilastot osoittavat, että muutosta ei ole tapahtunut kovin paljon viimeisen 20 vuoden aikana. Vuonna 1970 kotona asui 6,6 prosenttia, viime vuonna 8,1 prosenttia.

Kotityöt eivät ole rasitteena

Brownin yliopiston sosiologian professori **Frances Goldschieder** vahvistaa väitteen, että kotipesä houkuttelee nuoria miehiä enemmän. Yhtenä syynä ilmiöön hän näkee sen, että vanhemmat antavat pojilleen enemmän vapautta. Hän toteaa, että tutkimusten mukaan pojat vapautetaan kai-

kista kodinhoitoon liittyvistä askareista.

Taloustilastojen tutkijan **Ricard Hokensonin** mukaan eräs toinen ilmiöön liittyvä seikka on se, että "mies tarvitsee naisen huolenpitoa". Tästä syystä pojat kääntyvätkin äitinsä puoleen, elleivät ole naimisissa. Hänen mukaansa kyseessä on "Peter Pan -syndrooman" muunnos, pitää vain palauttaa mieleen "Kadonneiden Poikien Saari" ja laulu "En halua aikuistua".

Hyvätuloiset myös hyvässä hoivassa

Kotona asuvista nuorista miehistä monet ansaitsevat hyvät vuosiansiot. Joukosta löytyy myös matalapalkkaisia ja työttömiä, joiden toimeentulo olisi vaikeaa yksin asuessa.

Hyvätuloisista esimerkkinä mainittakoon 25-vuotias **Ed Mastoloni**, joka toimii vakuumityötehtävien talousanalytikkona New York Cityssä. Hän ansaitsee vuodessa 35,000 dollaria.

- Tulen ja menen miten lystään, ja ruoka on aina valmiina kun palaan.

Mastoloni kertoo ansaitsevänsä tarpeeksi asuakseen yksin, mutta muuttaminen ei ole nyt ajankohtaista, sillä rahat hupenivat hiljattain uuteen kalliiseen jeeppiin ja moottorikelkkaan.

27-vuotias **Jeff Seaman** on toinen hyvä esimerkki. Hän asuu vanhempiensa luona 30-vuotiaan veljensä kanssa.

- Kaikki on aina valmiina, pyykki ja ruoka. Eikä tarvitse ikinä huolehtia siitä, että puhelin tai sähköt katkaistaisiin. Siellä missä asuin aiemmin oli tyhjiä kaljapurkkeja ja pizzalaatikoita lattialla levällään useita viikkoja. Ja ajan nyt Corvettella enkä ruosteisella Escortilla, hän kehaisee.

Jeffin ja hänen veljensä **Dougin** äiti **Donna** kertoo, että hän pitää poikien lisäksi huolta myös miehestään.

- Luulenpa, että meidän naisten on tehtävä jotain näiden poikien suhteen. Tämä on meidän syytämme, sillä kaikki mitä teemme on, että odotamme heitä aina kotiin.

Kiina mukaan ydinsulkusopimukseen

Kiina on päättänyt allekirjoittaa sopimuksen ydinasaiden leviämisen estämiseksi. Kiinan pääministeri Li Peng sanoi, ettei Kiinalla ole ehtoja ydinsulkusopimukseen liittymisestä.

Kiina on viimeinen YK:n turvallisuusneuvoston pysyvä jäsen, joka on karttanut sopimusta, kun Ranska äskettäin ilmoitti liittyvänsä sopimukseen.

MONEN HATUN MIES - Jos joku vielä uskaltaa ehdottaa, että Raivaajassa työskentely olisi yksitoikkoista, niin tämä kuva todistaa, että takuulla on väärässä. Toimitusrakennuksen keittiön viemäriputki kun alkoi parisen viikkoa sitten vuotaa, niin liikkeenhoitaja Jonathan Ratila (kuvassa) sai vaihtaa liikkeenhoitajan hatun putkimiehen hattuun. Putki vaihtui uuteen ja vesi virtaa taas niin kuin pitääkin.

From the desk of Stig Häggblom:

"Raivaaja" tukemaan GeeBee -patsasta

Raimo Ilaskiven seuraaja Helsingin kaupungin johdossa on Kari Rahkamo, koulutukseltaan diplomi-insinööri. Kari on ollut myös menestyksellinen urheilija. Hän oli yleisurheilija ja kolmiloikkaaja, maaottelumies ja olympiasanottaja.

Tuskin siis on sattuma se, että Kari Rahkamo Helsingin kaupungin puolesta ottaa vastaan Gunnar Bärlund-patsaan kun se patsastoimikunnan ja Hermann-Vallila-seuran puolesta luovutetaan lokakuun 8. pnä klo 2:00 iltapäivällä.

Gunnar Bärlund on amerikansuomalaisia. Hän olisi tänä vuonna täyttänyt 80 vuotta, mutta kuoli kymmenisen vuotta sitten Floridassa, jonne kotiinsa suremaan jäi Eva-vaimo.

Eva on Göteborgin tyttöjä. tapasivat Lisebergin huvipuistossa aikoinaan kun "Guni" nuorena miehenä kävi Ruotsin toisessa kaupungissa otelumatalla.

Suomessa vallitsi 30-luvulla varsinainen GeeBee-kuume kun jo amatööri ja myös Euroopan mestarina ammatteihin "rapakon" takana noussut nuori mies sai yhä enemmän julkista huomiota osakseen.

Gunnar oli raskaan sarjan mies, mutta ketterä, tekninen ja nopea. Joe Louisin ollessa maailmanmestarina huipulla suomalainen nousi hänen toiseksi haastajakseen.

Gunnar Bärlund kävi ammattilaisena 85 kovaa ottelua.

Tämän kirjoittaja ei koskaan nähnyt GeeBeetä ottelemasa, mutta tapasin hänet muutama kerran sekä Suomessa että Amerikan puolella.

Olen sitä mieltä, että jos Vallilan Gunnar-pojalla olisi ollut tukena promootori Edwin Ahlqvist Göteborgista, hän olisi myös saanut MM-ottelun.

1958 Ahlqvist luotsasi nuoren göteborgilaisen Ingemar Johanssonin maailmanmestariksi New Yorkissa. Ruotsalainen tyrmäsi Floyd Pattersonin ja asia oli sillä selvä. Myöhemmin Ingo hävisi samalle miehelle, mutta se on jo eri juttu se.

Nyt kuitenkin Gunnar Bärlund saa patsaansa kotitalonsa läheisyyteen Helsinkiin, missä kovasti odotetaan, että Eva-vaimo Floridasta tulisi tilaisuutta juhlistamaan.

Tapasin äsken Helsingissä nyrkkeilytoimittajan Ilmo Lounasheimon. Ilmo vahvisti minulle, että GeeBee on edel-

leen katsottava Suomen kautta aikojen parhaimmaksi nyrkkeilijäksi. Hyviä on ollut paljon, varsinkin sotien jälkeen, mutta GeeBee on edelleen paras.

Tapasin myös patsastoimikunnan Ylmi Rungon, hiljattain eläkkeelle jääneen Elan-

non pääjohtajan.

Suurimman patsaaseen tarvittavan summan on Ylmi Runko kerännyt omakohtaisesti. Summa on huomattava.

Ovatko rahat jo kasassa? - Eivät ole. Puuttuu vielä noin 100,000 Suomen markkaa, vastaa Runko.

Rahanpuute ei kuitenkaan häiritse vihkimisaikataulua (lokakuun 8. pnä).

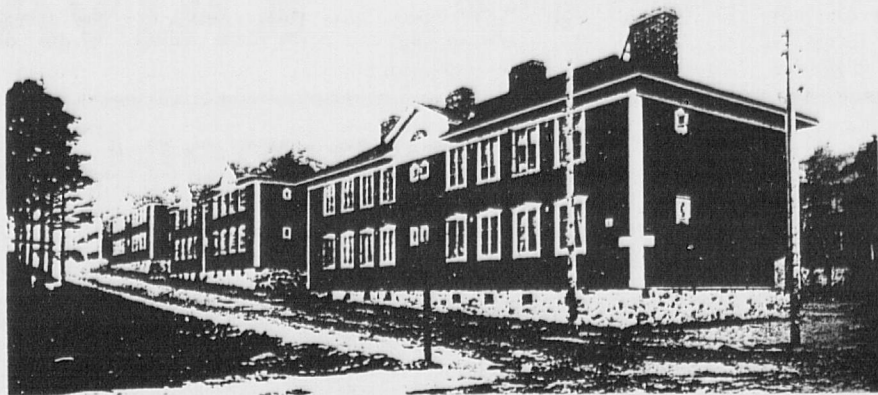
- Löytyisikö tukea Amerikasta kuten niin monesti aikaisemmin, mietiskeli Ylmi Runko.

- Kysytään tätä asiaa "Raivaaja" -lehden lukijoilta, vastasin.

Tässä on se kysymys nyt esitetty. Lukijat voivat punnita tätä asiaa hiljaisesti omissa mielessään ja sitten tehdä oman päätöksensä.

Raivaaja-lehden toimitusjohto kuitenkin omalta puoleltaan tuki pienen keräyksen järjestämistä, josta tässä vaiheessa allekirjoittaneen kiitokset.

Lukijoilla on sitten seuraava puheenvuoro.

Tämä on sitä klassista näkymää nykyisin niin korkealle arvostetussa puu-Helsingissä. Gunnar Bärlundin Vallilan syntymäkotina on tuossa edessä.

Gunnar Bärlundin Ingrid-äiti oli valoisa yksinhuoltaja. Ida-mummo oli yhtä innokas nuoren nyrkkeilijän tukija.

Elannon entinen pääjohtaja Ylmi Runko suunnittelemassa Gunnar Bärlund-patsasta Runeberginkadun kodissaan Helsingissä.

Kuva: Stig Häggblom

Paavo Nurmi ja GeeBee suosituimmat suomalaiset

Voi olla, että Paavo Nurmi aikoinaan sai suurempiakin ihmismjoukkoja liikkeelle Suomessa. Kun olympiajoukkue palasi Pariisiin olympiaki-soista 1924, oli varsinaisesti "koko Suomi" liikekannalla Helsingin eteläsatamassa.

Mutta pääkaupungin rautatieasemalla Gunnar Bärlund taas on "voittajana".

GeeBee oli voittanut talvela 1938 useita huomattavia otteluja USA:ssa ja tuli käymään kotimaassaan.

Talven mittaan tullut julkisuus sai poliisin arvion mukaan 6,000 - 8,000 ihmistä liikkeelle Rautatieaseman rautapihalle ja torille.

Helsingin Sanomat tarjosi GeeBeelle kahdeksan paltan jutun kuvineen etusivullaan ja lehden toimittaja "Moini" Soinio Karjaalla laivapikajunaan Gunia haastattelemaan.

Iloista kansaa ei koskaan ole nähty pääsemällä näin paljon.

Kun Juho Kusti Paasikivi tuli Moskovasta, oli myös kansaa paljon, mutta kaikki olivat sodan uhan edessä (1939) vakavia.

Reino Palmroth eli "Palle" eli nimimerkki Reino Hirvisoppa -filmintekijä ja sanoittaja - radiomies, lehtimies ja mitä vain, riimitteli myös GeeBeetä.

GeeBee, joka nyt saa patsaansa Vallilaan, oli kerta kaikkiaan kaikkien huulilla.

Näin Palle 1938:

*Pian kaikui kautta Helsingin:
- Nyt perukoilta Kallion
on noussut poika uljahin,
hän vasta miesten malli on
ja nuorukaisten ihanne!
Siis kääriäpä hihanne! -
Kun sitten vihdoin kiistan tie
se kulki kohti Los'ia,
niin siellä Bärlund - kissa vie -
taas oli kullon kosia.
- Vois' ilman arvan oikkua
nyt rinnassaan se roikkua!*

*Tuo korpes' mieltä Bärlundin,
hän hakkas' hiekkasäkkiä
ja Euroopanpa mestarin
me saimme aivan äkkiä,
ja tippui matkan varrelta
kuin russakoita parrelta.*

*Nyt viimeks lujat oltavat
on olleet Buddy Baerillä.
Kun osui Gee-Been oikeat,
ei pysynyt mies säärillä,
ja Bärlund etsein sklappia
nyt käy kai kohti "Alppia"!*

*Ei jenkit vallan puuta päin
siis Gee-Beestämme ennusta.
Ties vaikka mikä tulla näin
voi tuosta karhunnennusta!
Kun käy sen koukku pureva,
niin mies kuin mies on sureva!*

Samoihin aikoihin elivät Vallilassa poikina ja nuorina Gunnar Bärlund ja Tauno Palo, molemmat aikansa huippuja joskin eri aloilla.

Palosta tuli näyttelijä ja hänellekin puuhataan patsasta, mutta Gunnar Bärlund "ehti ensin".

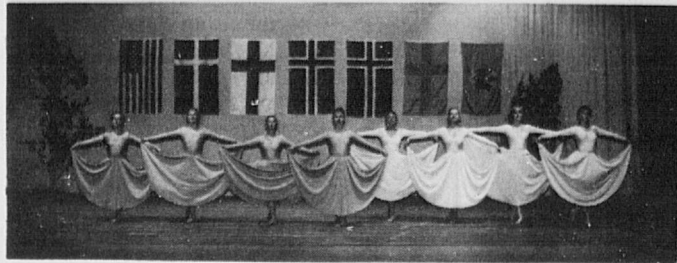
Toisin sanoen Bärlundin taustavoimat ja patsaanhankintakuu sivulla 11

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Midsummer Celebration '91**

The Scandinavian American Heritage Society held their third annual Midsummer Celebration on Saturday, June 22, 1991 on the campus of County College of Morris in Randolph, New Jersey.

Rainy weather forced Maypole dancing inside to the stage of the college auditorium

The Tikkurila Women Gymnasts came to perform from Vantaa, Finland.

Members of New Jersey's SWEA (Swedish Women's Educational Association) making midsummer head crowns outside before the celebration began. It was already sprinkling. The SWEA also made the maypole.

The Bert Stromholm Orchestra with Eric Johansson played for dancing

Young Viking woos a bashful maiden

Among those enjoying Scandinavian food and refreshments were (left to right) Edith Kaske of New Milford (NJ); Hilda Frantsi of Elkton (MD); Dick Kortmann of Millington (NJ); and Edwin Frantsi of Elkton. Edith Kaske and her husband Paul are among those involved with organizing the Midsummer Celebration.

Carl C. Wilhelm, conductor of the North Jersey Wind Orchestra. Wilhelm is active in organizing the annual Midsummer Celebration.

Photos by Paul Kaske

The Vikings are coming

NEW YORK, NY - "Vinland Revisited - One Thousand Years of Discovery," a series of major events to commemorate the historic discovery of North America by Viking explorer Leif Eiriksson nearly 1,000 years ago, is being held in the ports of L'Anse-aux-Meadows and St. John's, Newfoundland; Halifax, Nova Scotia; and Boston, Newport, New York and Washington, D.C. this summer and fall.

"Vinland" is the name Leif Eiriksson called North America, when he arrived here 500 years before Columbus. While accounts vary on the reference of "vin," it is thought to refer to grapes or wine that Leif Eiriksson found in the new land. "Vinland" could also have been used to mean "the land of the meadows."

The events are timed to coincide with the arrival of a replica Viking ship, which will be crossing the Atlantic Ocean from Norway and Iceland and arriving in Canada and the United States this August, September and October.

The transatlantic voyage of the Viking ship, christened *Gaia* after the Greek Goddess of the Earth, is being undertaken by the governments of Iceland and Norway in collaboration with experts in the fields of archaeology, exploration and environmental management to call attention to the state of the earth's environment. Both the President of Iceland and the Prime Minister of Norway have achieved international recognition for their contributions to environmental causes.

The Viking ship is followed the route taken 1,000 years ago by the Vikings. Having left from Bergen, Norway on May 17, 1991, (Norway's National Day) it made numerous stops in Norway, Iceland and Greenland before arriving in L'Anse-aux-Meadows, Newfoundland on

August 2.

An official welcoming ceremony and celebration was held to greet *Gaia* at L'Anse-aux-Meadows, recognized by archaeologists as the site where the Vikings founded the first documented Norse settlement in North America. The site was discovered and excavated from 1960 to 1968 by Norwegian explorer Dr. Helge Ingstad and his archaeologist wife Anne Stine Ingstad. In 1978, L'Anse-aux-Meadows was distinguished as the first historic site to be placed on the UNESCO World Heritage list of cultural and natural sites of outstanding value.

The ship then continued to St. John's, Newfoundland, arriving on August 9. In St. John's, a city-wide festival of activities included Icelandic and Norwegian music, dance and cuisine.

On August 28, two other Viking ships, *The Saga Siglar* and *The Oseberg* will join *Gaia* in Halifax, Nova Scotia and accompany her on the North American passage of the journey.

From Halifax, the ships will sail down the Eastern seaboard and stop in Boston on September 11, and in Newport on September 20, for celebrations at each city's harbors.

When the ships arrive in New York on September 25, there will be a day-long waterfront celebration at South Street Seaport with water displays, fireworks, concerts and dance performances.

The final stop of *Gaia* will be in Washington, D.C. on "Leif Eiriksson Day," October 9, authorized by Congress in 1964.

Last October, President Bush described the famous Viking explorer as "the great son of Iceland and the grandson of Norway."

Both the President of Iceland and the Prime Minister of Nor-

way will be participating in the events.

President Vigdis Finnbogadóttir of Iceland christened *Gaia* in Reykjavik, Iceland on June 17, and received the ship in L'Anse-aux-Meadows, Newfoundland, on August 2, where she unveiled a commemorative plaque dedicated to the Ingstads. She will also be in Washington, D.C. on October 9.

Prime Minister Gro Harlem Brundtland of Norway will welcome the ships in New York City's harbor on September 25. She is scheduled to address the General Assembly of the United Nations that week.

The captain of *Gaia* is Ragnar Thorseth, 42, known in Norway and Iceland as a "present-day Viking" as a result of his expeditionary adventures which include sailing around the world in *The Saga Siglar*, rowing across the North Sea and journeying to the North Pole. A

former journalist, he has written several books and has also worked in film production. For the last 15 years, Thorseth has devoted much of his time to the development of the Viking fleet which he will be leading to the U.S.

A joint Norwegian and Icelandic crew of six to eight men and woman will accompany Thorseth. In addition, *Gaia* will be trailed by the *Havella*, a traditional Norwegian vessel built for sailing in the Arctic. Both ships will be equipped with modern navigation, communication and safety equipment, as the expedition will pose some hazards, such as large icebergs near Greenland.

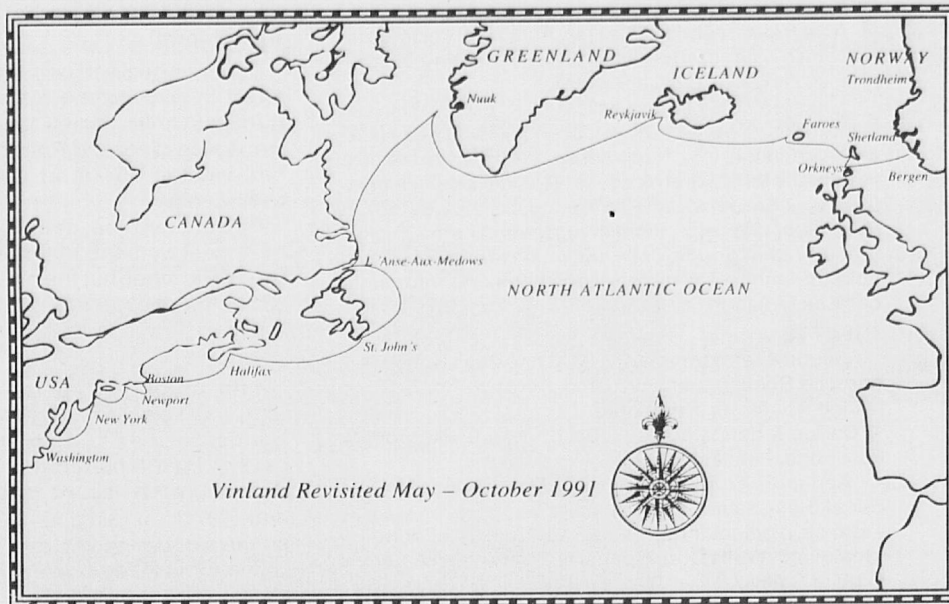
The *Gaia* a replica of the famous Gokstad longship from 9th century Norway, is actually only 78 feet long, with a mast that is only 58 feet high. With a single square sail, she can maintain a speed of 10 knots.

Primarily designed for coastal cruising, the ship is considerably smaller than some of the other Viking longships which could carry as many as 200 warriors.

For 1,000 years, the original ship was preserved in blue clay buried underneath a farm at Gokstad, located on the east coast of the Oslo fjord. Excavated in 1889, the ship was found to be used as a grave for an unidentified king or chieftain, buried along with several smaller vessels, domestic and nautical utensils, as well as a dozen horses, six dogs and a peacock.

The Gokstad ship demonstrates high level of craftsmanship and seaworthiness. The high sweep of the prow and stern and the broad hull have inspired Norse expert Magnus Magnusson to describe it as "a poem carved in wood."

Vinland Revisited

Vinland Revisited May - October 1991

August 18, 1991, marked the 100th anniversary of the birth of Akseli Mattson.

Mattson served as RAIVAAJA's editor-in-chief from 1962 to 1964. And he had a term on the paper's editorial staff prior to that, from 1952 to 1956.

Compared to the tenure of some RAIVAAJA editors, this might not seem long. But while Mattson had actually joined the staff only late in life, he had actively written for RAIVAAJA and other Raivaaja publications for many years.

Akseli Mattson was born in Pylkämäki, Finland on August 18, 1891, the son of a tenant farmer. He went to elementary school and left for the United States in 1909.

His brief education in Finland only whetted his interest in learning.

"Akseli Mattson's intelligence was evident," wrote RAIVAAJA in 1971, "Because of this in his new homeland he was activated right away into the ranks of the progressives. His literary gifts and sensitivity first surfaced in

small writings in the Finnish papers. He wrote about current events, reflections of the human soul, poems and even a play."

In America he continued his education through reading and night school.

Through the years Mattson wrote for a number of publications besides RAIVAAJA. He wrote for the former Raivaaja monthly *Nykyaika*, the former humor paper *Lappatossu* and the former annual *Siirtokansan Kalenteri*.

He used a few pen names, including "Vennu" and "Herran ääni."

While on the subject of names, Mattson's last name when he arrived in the U. S. was Kolari. But he changed it to Mattson soon after. And while known in the Finnish community as Akseli, he "Americanized" his first name to Axel when he became an American citizen and that's how he is recorded in the official records.

Akseli Mattson

Akseli Mattson

Of course, writing for Finnish American publications did not put food on the table, and Mattson worked as a business man, store clerk and business manager.

In addition to his employment and writing, Mattson was active in Finnish American organizations. In the early years he played a horn in the *Kotka* band of Peabody, he acted in plays, and participated in sports.

Quincy (MA) was where he spent much of his life, and he

centennial 1891 - 1991

was active not only in the "T. Y. Veli" but also the local cooperative *Turva*. He also served as a representative of the Quincy branch at meetings of the Finnish American League for Democracy. His involvement in the League included a term on its governing board.

Mattson got married in 1915. He and his wife Selma celebrated their 50th anniversary at Veli Hall in Quincy in 1965.

The Mattsons had a daughter, Thelma. She currently lives at Bolton Manor in Marlborough (MA).

Mattson joined the RAIVAAJA editorial staff in 1952. There he worked until 1956 when he turned 65.

In his letter of resignation, dated May 23, 1956, to the Raivaaja board he included the following reasons for his retirement:

"1. In my opinion each worker should retire at 65 to give room for younger ones.

"2. I have never gotten anyth-

ing free in this world, so I'm going to use this opportunity.

"4. My retirement will give you a chance to hire a younger editor. The composing room and printing room has already been given to younger hands, so it's high time to do the same in other departments."

So, the board accepted Mattson's retirement. But to leave RAIVAAJA wasn't that easy. He was called on to fill in for vacationing or sick editors.

In 1960, Mattson was called upon to serve as acting Editor-in-chief while Editor-in-chief Elis Sulkanen was traveling in Finland.

Then, two years later in 1962, when Sulkanen announced his decision to retire, whom do you think the Raivaaja board turned to for the new Editor-in-chief? Akseli Mattson.

At the time he took over the reins as Editor-in-chief, Mattson was almost 71. Although he had already retired once, he served in the post until the summer of 1964. At the time Raivaaja was

Kalenteri

CONNECTICUT

May 26-Sept. 29 - "The Finnish Contribution to American Culture," exhibit at Prudence Crandall Museum, Routes 169, Canterbury. Hours: Wed-Sun. 10 am-4:30 pm. Sponsored by the Finnish American Heritage Society and the Prudence Crandall Museum.

Aug. 25 - Pancake & sausage breakfast, 8-11 am, Aura Hall, Voluntown.

Aug. 31 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Stromholm & Autio.

Sept. 3 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

Sept. 5 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury.

Sept. 8 - Children's Day at Finnish Hall, 1-3 pm, Finnish Hall, Canterbury. New games - scavenger hunt, relay races, stories and more - for children up to 12 yrs old. Refreshments for children & adults. No admission charge.

Sept. 28 - Tori & Bazaar, 10am-3pm, Finnish Hall, Canterbury. Bake sale (pulla, etc.), Finnish rugs, wood items, baskets, tapes, knitted goods, dolls and much more. Food available for lunch. For table reservations and information call Eila Mäkipuro at 423-3854.

MASSACHUSETTS

Aug. 21 - Sauna & refreshments, 6-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society summer camp, Furnace Pond, Suomi Rd (off Route 36), Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 24 - Annual Fair, pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke. Supper at 5 pm; sauna 3-9:30 pm.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Finn Park Rd, Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

Aug. 25 - Annual Chicken Bar-B-Q, 12 noon-1:30 pm, Elm St. Cong'l Church Camp, Lake Wyman, East Rd, Westminster. Sponsored by the church's Men's Fellowship. Tickets available from Fellowship members.

Aug. 27 - Civic Association board meeting, evening, Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton.

Aug. 28 - Sauna & refreshments, 6-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 31 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MINNESOTA

Nov. 6-9 - "The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition," conference at University of Minnesota, Minneapolis. For more information: Leslie Denny, Program Director; Conference Services; 220 Nolte Center, U of M; 315 Pillbury Drive SE; Minneapolis MN 55455.

NEW YORK

Sept. 19-21 - Imatra's 100th anniversary celebration, 740-40th St, Brooklyn.

All programs subject to change

Finland to send 31 athletes to Tokyo

by Harri Siitonen

Led by world record holder javelin star **Seppo Rättyä**, Finland will enter 31 track and field athletes in the 1991 World Championships at Tokyo later this month.

The last two who met the Aug. 14 deadline for team selections were 800 meter-specialist **Ari Suhonen** and pole vaulter **Petri Peltoniemi**.

Suhonen qualified by a 1:45.90 effort in winning the 800 m in the Stockholm games the previous weekend, and Peltoniemi had vaulted 551 m at a meet at Kouvola.

Finland will be sending its strongest women's team ever to the World meet, but the only Finnish athlete expected as a medalist at Tokyo is Rättyä, among the men.

Arto Bryggare, veteran hurdler, was selected for the team, but declined as he said his recovery from long-term injuries had been too recent to allow him to train sufficiently to achieve competitive time.

The Finnish team will consist of:

WOMEN

Sisko Hanhijoki (100m, 200m, 4x100m); Tuuli Merikoski-Silius (800m, 1500m); Sari Essayah (10km walk); Ringa Ropo-Junnilla (long jump, 4x100m); Heli Rantanen, Päivi Alafranti, Tiina Lillak (javelin); Päivi Tikkanen (3000m, 10,000m); Satu Ruotsalainen, Tiina Rättyä, Ragne Kytölä (heptathlon) (Kytölä also in long jump); Sanna Hernesniemi, Minna Painilainen-Soon, Marja Tennivaara (4x100m) and Asta Ovaska (shotput).

MEN

Jörgen Salo (300m steeplechase); Risto Ulmala (5000m); Antti Haapakoski, Kai Kyllönen (110m hurdles); Valentin Kononen, Veijo Savikko (50km walk); Jarmo Kärrä (long jump); Rättyä, Ari Pakarinen, Kimmo Kinnunen (javelin); Esko Parpala, Suhonen (800m); Petri Keskitalo (decathlon); Juha Isolehto (high jump); Peltoniemi, Jani Lehtonen (pole vault).

Harri Siitonen sent this article to RAIVAAJA from Kennedy Airport in New York City on his way home from Finland. Since April he has been traveling in Europe - the Netherlands, Poland, the Baltics, Finland - and the Soviet Union.

What does SISU mean to you

In last week's issue we wrote about Dr. William R. Aho's quest of finding out what *sisu* means to you.

You'll remember that Dr. Aho is a professor of Sociology at Rhode Island College and is preparing a paper for the conference "The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition" to be held at the University of Minnesota in Minneapolis in November.

Dr. Aho has prepared "an anonymous, self-administered questionnaire" about what *sisu* means to you as a Finnish American. The questionnaire is available at Raivaaaja or from Dr. Aho, Sociology, Rhode Island College, Providence RI 02908 (tel. 401-461-5051).

What we forgot to mention last week is that Dr. Aho would like to receive the completed questionnaire by September 15, 1991.

Boston, MA

Eric Aho of Putney (VT) is one of 51 artists with works in the 12th annual Boston Drawing Show.

The show is on from September 5-October 5, 1991, at the Boston Center for the Arts, Cyclorama and Tremont Galleries, 539 Tremont St., Boston. The hours are Tuesday-Saturday 12:00-5:30 p.m.

The Center's phone number is 617-426-5000.

Littleton, MA

The next Civic Association Board meeting is Tuesday evening, August 27th, at Fort Pond.

Please mark Saturday, October 19th on your calendar. This is the Ladies of Kaleva's Fall Fair. A beautiful handmade quilt will be raffled off then.

The Maynard Ladies and Knights of Kaleva camp is located near the West Acton/Littleton exit off Route 2. For more information regarding future Sunday breakfasts, please call (508) 263-9044 Sunday mornings.

Susan Alatalo
Junior Matron

GREEN CARD LOTTERY

40,000 available for 1992
Finland included
Apply before Oct. 1991
Call Now - Toll Free
1-800-767-5906

MATTSON

continued from page 9

changing its typesetting machines from linotypes to just writers and Mattson felt it time to leave once the new technology was in place.

However, he continued to be available to fill in when needed.

In 1965 Mattson wrote in the paper's 60th anniversary issue that "One of the most important jobs of RAIVAAJA has been educating its readers and introducing them to the American way of living. Without exaggeration one can say that in that respect RAIVAAJA has been way ahead of the other Finnish American newspapers."

In 1966, Mattson was the "Festival Speaker" at the 60th annual Summer Festival at Saima Park. He served on the final board of directors of *Veli* which dissolved in 1968.

In his retirement Mattson enjoyed fishing. He also had his own home in Maynard to care for.

In 1970 Mattson lost his wife Selma. Although his health de-

teriorated after her death, he did plan a trip to Finland. However, he died suddenly on the morning of June 22, 1971, the day before he was to leave for Finland. He was 79 years old.

In his RAIVAAJA obituary, Mattson was described as a "gentle comrade" as a co-worker. "It was easy to get along with him. He was a person who also valued another's work, and small-mindedness had no room in him. If he was ever against something, even to the degree of excitement, he was always fair and open-minded. He was not secretive nor petty."

It would certainly be, if we only had the time, interesting to compile a bibliography of Akseli Mattson's writings, to reprint and translate some. Mattson was a person who devoted much of his time for the good of the Finnish American community. His efforts should not be forgotten.

SUOMI-SEURA R.Y. FINLAND SOCIETY

Membership magazine
Suomen Silta 6 times a year.
Membership USD 11/year.
National membership sec'y:
Anja Kortmann, NJ
Membership sec'y: Eva Hirvi
4 Ridgewood Rd., Paxton, MA
Tel. (508) 791-4371

Send check to:
Finland Society
P.O. Box 338, Millington, NJ 07946

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg, MA near upper common. 4 room, 1 bedroom, spacious and nice. \$375/month. Please call Alice Heikkila at 345-1011 or 582-4911.

Articles for sale

Brakes, shears, rolls, lockformers, notchers, punches, lathes, millers, grinders, bandshaws, presses, iron workers, radial drills, belt Sanders, tooling.
RISONS - 253 Main St., Plaistow, NH Mon-Fri 9:30-5, Sat-Sun 10-2, 1-603-382-5671

NEW!

An Album of Finnish Halls

Yesterday & Today
by

Reino Nikolai Hannula

192 photographs 166 pages
hard bound

\$29.00

Mass. residents add \$1.45 sales tax;
if ordering by mail, add \$2.00 postage
available from

RAIVAAJA

147 Elm St. - P. O. Box 600
Fitchburg MA 01420-0600

CALENDARS, ORDER NOW!!

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508) 874-0629

Aura Seura's Labor Day Dance

at

Aura Hall
Voluntown, CT

Saturday, August 31, 1991 8:30 pm.

Music by
Bert Stromholm
soloist **Aatos Autio**

Euroopan yhdyntymisen tuoma vapaa liikkuvuus lisää tunnevammaisten, paikasta toiseen seilaavien ihmisten määrää. Työn perässä kulkeva joukko ei keskity ajattelemaan tunteita eikä elämän muita puolia.

Hämeenlinnassa elok. 3. p:nä Suomi-Seuran ja kirkon ulkosuomalaisyön jaoston kesäseminaarissa puhunut Suomen akatemian tutkija, perheneuvoja **Kaija Junkkari** varoitti mm. luottamasta liikaa vanhempien mukana liikkuvien lasten sopeutumiseen: "Alle kouluikäinen sopeutuu hyvin,

Suomi-Seuran juhla pui liikkuvuuden ongelmia:

Ulkomaille muuttavan ei pidä luottaa liikaa lasten sopeutumiseen

koska on vielä kiinni vanhemmissaan. Kouluikäiselle alkaa tulla ongelmia, käsittelemättömiä tunteita, jotka voivat pulpahtaa esiin tuskallisella tavalla. Moni maailmalla paljon liikkuvan perheen lapsi tuntee itsensä juurettomaksi."

Vieraaseen kulttuuriin yritysjohdajaksi lähtevällä suomalaisella on puolestaan edessään kovia odotuksia ja paineita. Hänen on tultava toimeen omillaan, sillä maailmalla puuttuvat omien esimiesten ja työtovereiden tuki.

Ihmisenä yritysjohdajan on kasvetta pitkäälle saavutukseen tasapainon ja juurtuakseen nopeasti uuteen ympäristöön, arvioi toimitusjohtaja **Eero Voutilainen** EV-kehitysyhtiöstä.

Ehtona menestymiselle Vou-

tilainen pitää henkistä joustavuutta, epävarmuuden ja uusien tilanteiden rakastamista. Suora ja luottamukseen yhteys konsernijohtoon hyvinä ja huonoina aikoina on välttämätön. Yritysjohdajan ei sovi myöskään unohtaa itseään eikä perhettään.

Suomi-Seura järjesti perinteiset kesäjuhlaansa yhteistyössä Kirkon ulkosuomalaisyön jaoston kanssa. Juhlille osallistui noin 150 henkeä 11 maasta. Seminaarin tavoitteena oli tarkastella sekä ulkomaille asumisen että kotimaahan paluun "toista puolta" ja muistuttaa pehmeiden arvojen tärkeydestä ulkomaille lähtevien valmennuksessa.

Suomi-Seura on ulkosuomalaisen etujärjestö. Vuonna 1927 perustetulla seuralla on nykyisin 73,000 jäsentä yli 60 maassa. Seura on maailman suurin ulkokansalaisjärjestö

(HS)

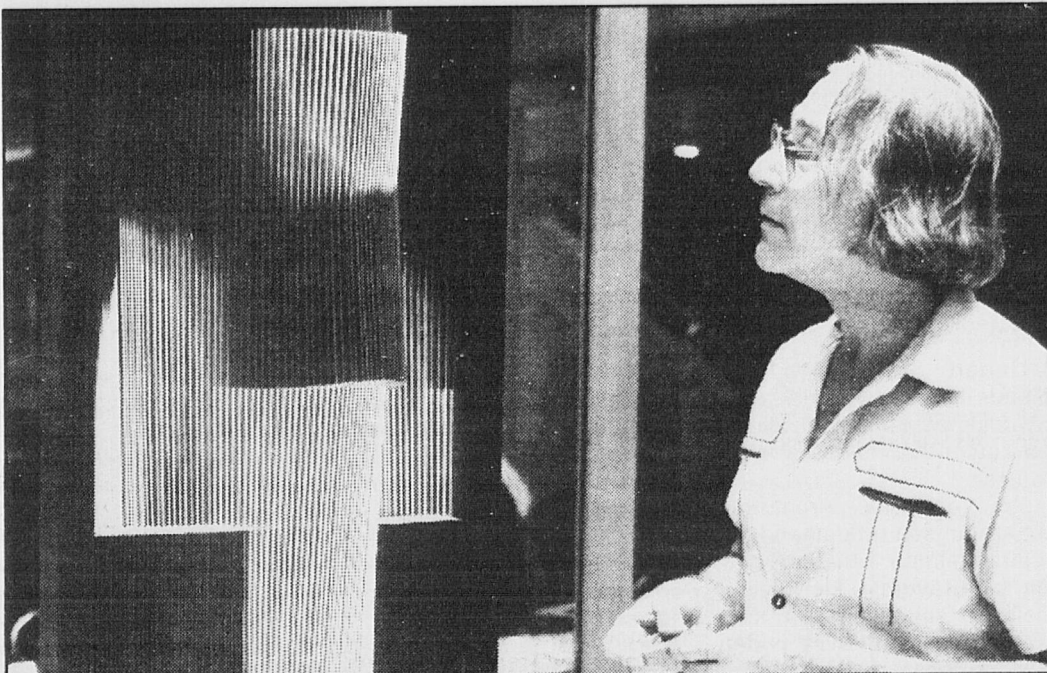
Urtiaiselle tunnustusta Japanissa

Kuvanveistäjä, professori **Raimo Utriainen** kuuluu niihin harvalukuisiin ulkomaisiin taiteilijoihin, joiden töitä on pystytetty julkisiin tiloihin Japanissa.

Äskettäin pystytettiin 6,9 metriä korkea ja kaksi metriä leveä veistos Tokion Bunkion kaupunginosan urheilukeskuksen edustan puistoon.

Entuudestaan Urtiaiselta on veistos Sapporon ulkoilmaveistospuistossa, ja Sendain kaupungin tilaama aula-veistos saadaan paikalleen syyskuun vaihteessa. Sendaihin tuleva veistos koostuu 91 nelimetrisestä teräspiipusta.

Utriainen on ainoa suomalainen taiteilija, jonka töitä on tilattu Japaniin julkisiin tiloihin. Veistos Sapporossa on ollut paikallaan vuodesta 1985.

Japanilaiset eivät ulkomaalaisen töitä yleensä kelpuuta julkisiin tiloihinsa. Kuvanveistäjä Raimo Urtiaiselle tämä kunnia on suotu.

PAAVO...

jatkoka sivulta 7

kijät olivat ahkerampia toiminoissaan.

Hermanni-Vallila Seura ja Gunnar Bärlundin patsastoimikunta järjestivät kutsukilpailun tietyille taiteilijoille. Kilvan voitti Niilo Rikula, syntynyt 1959, Kain Tapperin oppilaita ja tunnettu patsaan tekijäkin.

Kesällä 1990 Pihlputaalla paljastettiin Rikulan kieheenheittäjä-patsas.

Stig Häggblom

The United States of America is typically known as "Uncle Sam" and is caricaturized in newspapers and ads as the thin, white-bearded man, wearing a red, white and blue top hat. He is usually smiling - and why not, he is getting fat and jolly on our tax money. In fact, his appearance should be changed to a fat, roly-poly white-bearded, and grinning, old man with top hat. Why, you may ask? I'll tell you why - if the following story doesn't make you sick and angry, nothing will.

A U.S. Congressional delegation, which includes members of Congress, their spouses, aides and guests, numbering close to 125 people, traveled in June to the Paris Air Show held in Paris, France.

The reason for this trip has not been published and, in fact, any attempt to get further details is virtually impossible. What is clear, however, is that your tax money, and mine, is paying for this.

Here is what was provided and what it is costing: There were 80 rooms and 5 executive suites reserved at the luxurious Meridien Hotel, in the center of Paris, with costs running at \$ 325.00 a day for the rooms and \$ 833.00 a day for the suites. The travel to and from Paris, at no cost to the participants, was provided by the U.S. 89th Military Airlift Wing which is the same outfit that transports the President and Vice President on Air Force One.

Further, these Congressional

delegates were given the "red carpet" treatment by the U.S. military and embassy personnel in France which included military and embassy escort and travel service, hospitality suites, parties, complete meals, liquor, tickets to theatres and other events. Also, (and the nerve of this really galls me) each delegate was given an envelope "stuffed with cash in the local currency" to help ensure that their visit was free and at no cost to them individually. They also (incredibly) received "sustenance" payments in the form of per diems to further defray their costs.

It is conservatively estimated that this one trip to the Paris Air Show, among hundreds of other such crazy trips, will cost us taxpayers one and one-quarter million dollars... expressed in terms of numbers: \$1,250,000.00! What sort of government do we have that allows this type of nonsense to go on, year after year?

And, consider this. If we can assume an average Massachusetts family, husband, wife and one or two children, earning about \$35,000.00 annually, the federal tax for this family, for one year at present rates, will be about \$3,200.00. Therefore, it will take 390 such families to work one entire year, to accumulate their share of federal taxes to pay for this one, completely useless, trip.

And consider this too - this trip lies only on the surface of the iceberg, so to speak. There

pöllön
silmä

Pöllönsilmä on erään kolumnistin käyttämä salanimi.

Pöllönsilmä is the pseudonym used by a guest columnist.

are hundreds and hundreds of similar situations where those people, in our government, take advantage of the murky system of controls where no one, evidently, is accountable... not even to Congress. How long will this go on? How long will we, as the poor drudging, taxpayers, put up with this? At what point are we going to say: enough already?

Amerikan Yhdysvallat tunnetaan tyypillisesti "šetä Samulista", joka henkilöityy sanomalehdissä ja mainoksissa laihana valkopartaisena miehenä, jolla on puna-valko-sininen silinterihattu päässään. Hän hymyilee usein - ja miksipä ei, hän lihoo ja pitää hauskaa meidän verorahoillamme. Itse asiassa, hänen hahmonsa tulisi vaihtaa lihavaksi, pöhöttyneeksi, valkopartaiseksi ja leveästi hymyileväksi vanhaksi silinterihattua käyttäväksi mieheksi. Miksi niin, saatat kysyä? Kerronpa miksi - jos seuraava tarina ei saa sinua voimaan pahoin ja suuttumaan,

niin ei sitten mikään.

USA:n kongressin edustusto, jossa oli kongressin edustajia, heidän aviopuolisoitaan, neuvonantajiaan ja vieraita, yhteensä lähes 125 henkilöä, matkusti kesäkuussa Pariisiin Ilmanäytelyyn Ranskaan.

Matkan tarkoitusta ei ole tuotu julkisuuteen, ja itse asiassa, kaikenlaiset yritykset saada yksityiskohtaisia lisätietoja asiasta ovat mahdottomia. Ainoa asia mikä on kuitenkin selvää, on se, että me veronmaksajina joudumme maksamaan kaiken sen.

Tässä hieman listaa siitä, mitä oli tarjolla ja mitä kaikki tuli maksamaan: Pariisin keskustassa sijaitsevasta Meridien-hotellista oli varattu 80 huonetta ja viisi edustussviittä. Huoneet maksoivat \$325.00 vuorokaudelta ja sviitit \$833.00. Edestakainen matka Pariisiin oli ilmainen osallistujille ja sen tarjosi USA:n armeijan 89. lennostosiipi, joka on sama yksikkö, joka kuljettaa maamme presidenttiä ja varapresidenttiä.

USA:n armeija ja Ranskan suurlähetystön henkilöstö tarjosi näille kongressin edustajille "punaisen maton" tasoista palvelua. Palvelu piti sisällään kuljetuksia, vieraanvaraisia sviittejä, juhlia, aterioita, juomia, lipuja teattereihin ja muihin tapahtumiin. Niin ja lisäksi vielä (tämä todella kiukuttaa minua) jokaiselle edustajalle annettiin kirjukuori, joka sisälsi "käteistä rahaa paikallisessa valuutassa". Sen tarkoituksena oli auttaa turvaamaan se, että kaikki olisi ilmaista, ja ettei edustajilla

kuluksi lainkaan omaa rahaa. He saivat myös (ihmetyttään) "elätusmaksua" muihin lisäkuluihinsa.

Varovaisesti arvioiden tämä yksi matka Pariisiin Ilmanäytelyyn, muiden samanlaisten typerien matkojen lisäksi, maksaa meille veronmaksajille miljoona dollaria ja yhden neljänneksen... numeroina ilmaistuna: \$1,250,000.00! Minkälainen hallitus meillä on, kun se sallii tämän tyyppisen typeryyden jatkuvan vuosi vuoden jälkeen?

Tarkastellaanpa asiaa hieman tältä kannalta. Jos otetaan massachusettsilainen keski-vertoperhe, mies, vaimo ja yksi tai kaksi lasta. Oletetaan, että he tienaa \$35,000.00 vuosittain, josta he maksavat liittovaltioveroa nykytasojen mukaan noin \$3,200.00. Näin ollen, tarvitaan 390 samanlaista perhettä tekemään töitä yksi kokonainen vuosi, jotta he saisivat kasaan liittovaltioveroina sen summan, mikä tähän hyödyttömään matkaan kului.

Ja otetaanpa tämäkin asia huomioon - matka on vain jäävuoren huippu, niin kuin sanotaan. On satoja samanlaisia tilanteita, jossa nuo hallituksen ihmiset ottavat itselleen oman edun tässä pimeässä systeemissä, missä kukaan ei ole todistettavasti ollenkaan vastuussa mistään... ei edes kongressille. Kuinka kauan tällainen toiminta jatkuu? Kuinka kauan me, kovaa raatavat veronmaksajat siedämme tällaista? Missä kohtaa aiomme sanoa: nyt kyllä riittää?

Tulevia tilaisuuksia

Keskiviikkoillan kahvit ja tanssit alk. klo 8:00 Kaleva Huvilalla Fort Pond, Lancaster. Aikuiset \$2.00, lapset \$1.00.

★

Tanssit lauantaina, elok. 24. p:nä klo 8-12 yöllä Saiman Puistossa. D. Wells Duo takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit lauantaina, elok. 24. p:nä klo 8-12 yöllä Saiman Puistossa Rutlandissa. Nils Lundin soittaa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Fitchburgin Taidemuseon, 185 Elm St., kesäiset aukioloajat ovat seuraavat: tiistaista lauantaihin klo 11:00 aam. - 4:00 ip. ja sunnuntaisin klo 1:00 - 4:00 ip.

★

Fitchburgin Kaupungin kirjastolla on uudet aukioloajat heinä- ja elokuussa. Maanantaisin ja torstaisin klo 9:00 aam. - 8:00 ill.; tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 9:00 aam. - 5:00 ip. Nuorisokirjasto on avoinna maanantaisin klo 9:00 aam. - 8:00 ill.; tiistaista perjantaihin klo 9:00 aam. - 5:00 ip.

Eric Aho piirustusnäyttelyssä Bostonissa

BOSTON, MA - Amerikan-suomalainen taiteilija Eric Aho on edustettuna 12. vuotuisessa Boston Drawing -näyttelyssä, mikä on esillä syysk. 5 - lokak. 5, 1991 Boston Center for the Arts -keskuksessa, 539 Tremont Street.

Piirustukset on nähtävissä Cyclorama ja Tremont gallerioissa tiistaista lauantaihin klo 12:00 - 5:30 iltaapäivällä.

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DESIGN SERVICES

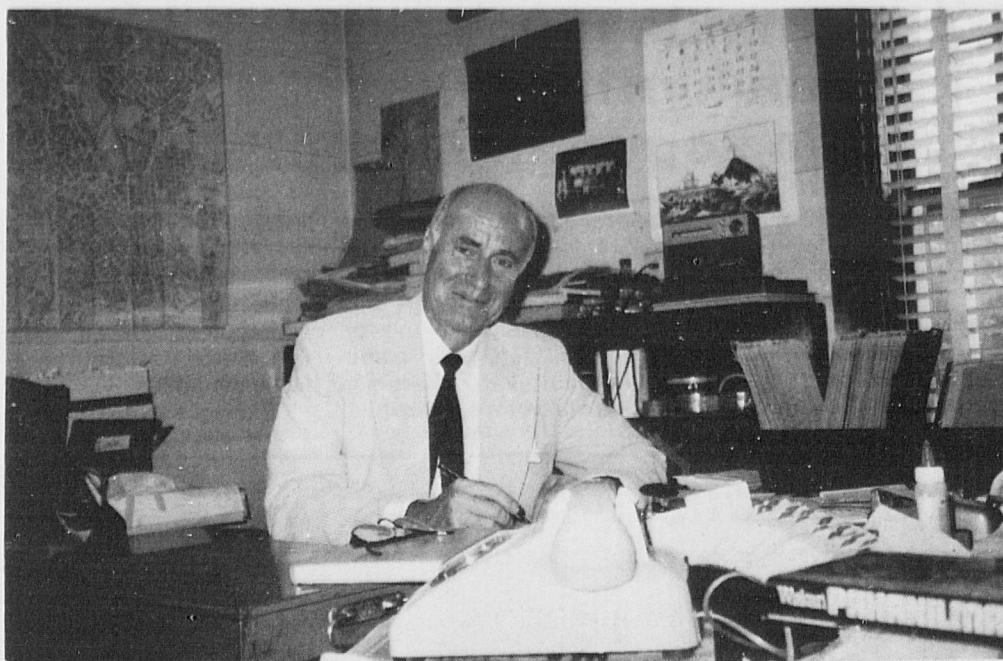
Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

VIERAS NEW YORK CITYSTÄ - Suomen New Yorkin pääkonsuli Garth Castrén kävi tutustumassa myös Raivaajan toimitukseen äskettäin Fitchburgin vierailullaan. Kuvassa Castrén kirjoittamassa nimeään Raivaajan vieraskirjaan.

Uutispaloja

Uuden School Building Needs-komitean jäsenet aloittavat kierroksensa paikallisissa koulurakennuksissa syyskuussa.

Komitea, joka perustettiin maaliskuussa tutkimaan koulujärjestelmän tilantarvetta, on pidättäytynyt kiertokäynniltään siihen saakka, kunnes koulut aloittavat uuden lukukautensa.

Komitean jäsenet kertoivat,

että he saivat tarkemman kuvan asiasta, jos oppilaat ovat palanneet jo kesälomilta kouluun.

Pormestari Jeffrey A. Bean muodosti komitean maaliskuun 12. päivän jälkeen, jolloin äänestäjät hylkäsivät uuden high schoolin rakentamishuutoksen.

Pormestari Bean on sanonut, että koulujärjestelmä tarvitsee laajan pitkäjähtämisen

tulevaisuustutkimuksen, jotta kaupunki tietäisi, millainen koulu olisi tarpeen.

Komiteaan kuuluu kaksi alakomiteaa. Toisen tehtävänä on tutkia kaluste- ja laitteistotarpeita ja toinen tutkii kaupungin asuinalue- ja ikärakennetta. Komitean odotetaan jättävän laajamittaiset selvityksensä vielä tämän syksyn aikana.

Komitea on kerännyt listaa rakennuksista, jotka tarvitsevat korjauksia. Korjauslistalla on muun muassa B.F. Brown Middle Schoolin savupiiput, Laurel Street Schoolin, Fitchburg High Schoolin ja Reingold Elementary Schoolin katot, high schoolin ja B.F. Brownin jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Suomenkielinen puhelinhartaus numerosta (508) 827-3181. Tämä viikottainen puhelinsanoma lähetetään (toistaiseksi) kesäkaupaltamme, Lake Road, Ashburnham, MA 01430.

Evank. Kerttu Kopsala

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aam. Väliaikainen saarnaaja. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoilman hartaustilaisuus.

Sunnuntaina, elok. 25. p:nä pastori Philip Meher saarnaa. Janet Tuiskula toimii solistina. Rollstone ja Faith United kirkkojen seurakuntalaiset vierailivat.

Sunnuntaina, elok. 25. p:nä klo 12 - 1:30 ip. pidettävä vuotuinen kana Bar-B-Q on avoinna muillekin kuin seurakuntalaisille. Pitopaikkana on kirkon leirintäalue Wyman järven rannalla Westminsterissä. Lippuja saa seurakuntalaisilta.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, elok. 25. klo 9:15 aam. sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattu luokka. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

DO YOU NEED A GREEN CARD?

If you were born in Finland, YOU CAN WIN A GREEN CARD. REGISTER NOW BECAUSE THE FIRST 40,000 QUALIFIED PEOPLE who register will WIN their GREEN CARDS. FIRST COME-FIRST SERVED! WE CAN MAKE SURE YOUR APPLICATION WILL BE AMONG THE VERY FIRST! OUR DEADLINE IS SEPT. 15, 1991. I WILL FILE AT 12:01 A.M. ON FILING DAY. Spouses and children of a winner will also get Green cards. Applicants may file from within the United States or from abroad.

CALL SIDNEY ELFMAN (212) 766-5300 for details.
Fax: (212) 571-4306

BROWN, ELFMAN & TORRES, Attorneys
15 Park Row, New York, NY 10038
Visa, Master Card, American Express Accepted

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina
elokuun 24. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo
soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

UUTISPALOJA ... jatkoa edelliseltä

lämmitysjärjestelmät sekä Goodrich Elementary Schoolin eristystyöprojekti. Myös B.F. Brown -koulun savupiipujen päät on vaihdettava uusiin.

Laurel Streetin koulurakennuksen katossa on iso reikä. Rakennusta käytetään nykyisin tarvikevarastona. Se suljetaan sitten, kun South Streetin kompleksi on saatu valmiiksi parin vuoden sisällä.

Alakomitean puheenjohtaja Francis Metterville sai kirjeen koulujen superintendentiltä tohtori Philip M. Fallonilta, joka raportoi, että Laurel Street Schoolin ja high schoolin savupiippu- ja kattokorjaukset on saatu valmiiksi syyskuuhun mennessä.

HAMPTON, N.H. - Uimareita kiellettiin menemästä veteen Hampton Beachin uimarannalla sen jälkeen, kun nälkäiset sinikalat olivat puraisseet viittä ihmistä. Uhrien joukossa oli muun muassa teini-ikäinen poika, jonka vasempaan jalkaan jouduttiin neulomaan 34 tikkiä.

Lee Brennan, rannikon suosituimman uimarannan pääuimavalvoja kertoi, että kaksi muuta puremisen uhriksi joutunutta uimaria tarvitsi myös lääkärin apua. He olivat joutuneet terävähampaisen gamfish-kalan hampaisiin.

Rannan toisella puolella olleet kaksi muuta henkilöä eivät loukkaantuneet vakavasti. He olivat saaneet naarmuja, joiden uskottiin olevan kalan puremien aiheuttamia.

"Olen ollut tällä rannalla 22 vuoden ajan enkä ole koskaan aikaisemmin kuullut, että sinikala olisi purenut jotakuta", Brennan kertoi.

Brennan uskoo hyökkäyksen johtuneen siitä, että rannan läheisyydessä makrilleja saalistavat sinikalat olivat juuri saattaneet makrilliparven ahtaalle uimarannan läheisyydessä.

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

**TERVETULOA
YSTÄVÄT**

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Bostonilainen yritys välittäjäksi

Poronsarvilla huippukysyntä Kaukoidässä

Bostonilainen yritys Globestar Associates tarjoaa ruusuista tulevaisuutta suomalaisille poronsarville ja karhujen siitinluille. Yhtiön johtaja Robert Segil kertoi Suomen vierailunsa yhteydessä, että hän pystyy toimittamaan niitä "rajattoman määrän" Kaukoitään.

Segil etsii parhaillaan suomalaistuottajia näille tarvike-

keille, jotka jauhetaan potenssilääkkeiksi kiinalaisille, korealaisille ja hongkongilaisille kuluttajille.

Segil kertoo, että Japani on jo pienempi markkina-alue, mutta hän haravoi myös aivan uusia käyttäjämaita tuotteilleen.

- Kaikki tietysti riippuu esimerkiksi poronsarvien laadusta, sillä tuoreus on niissä valttia. Tarvitsemme näytekappaleita ennen kuin kaupat voi-

daan lyödä lukkoon.

Segil aikoo toimia ainoastaan välimiehenä aasialaisyriytysten ja suomalaisten kaupanhieronnassa. Hän tähden, että yhteydet ovat jo valmiina, ja suomalaiset voivat ilman muuta luottaa takuuvaraan vientikauppaan.

Mahdollinen vienti kulkisi suoraan Suomesta Hongkongiin. Segilin mukaan potenssilääkkeiden tarvekalujen kuljettaminen USA:n kautta ei ole mahdollista.

-Amerikkalaiset rajamuodollisuudet ovat varsin tiukat.

Säädöksiä ja tulleja riittää.

Amerikkalaisjohtaja on saanut jo yhden yrityksen nimen Suomesta, johon hän on ottamassa yhteyttä. Kajaanilainen Ulkomaankauppa Oy ilmoittaa myyvänsä poronsarvia kiottain ja kuutioittain, tuoreena tai kuivana.

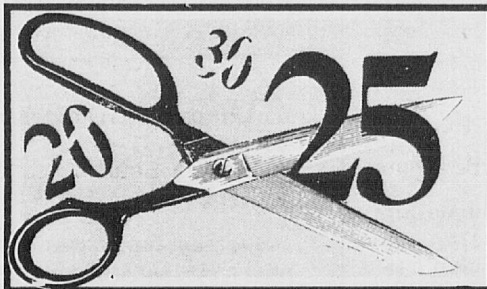
Globestar on pieni yritys ja Segil haluaa esiintyä mieluummin konsulttina, joka on erikoistunut nimenomaan Kaukoitään.

Segilillä on aiempaakin kokemusta potenssilääkkeistä ja hän on tuottanut alan raaka-aineita Neuvostoliitosta. Yhteistyö ei ole kuitenkaan miehen mukaan toiminut kitkattomasti.

**In
Touch
with You**
SM

and sensitive to your
financial needs.

WHAT'S NEW AT WCU?

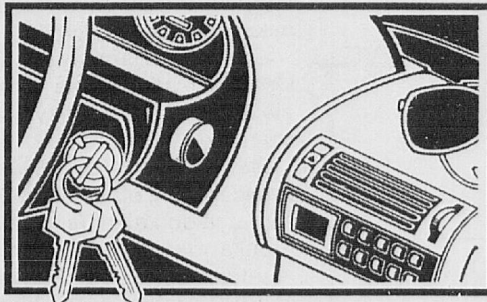
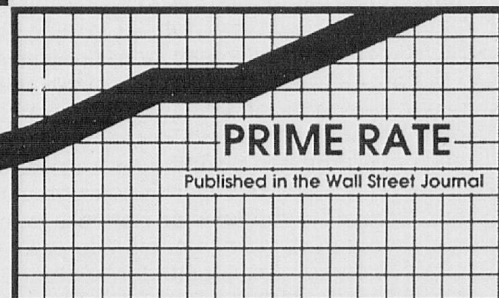

NEW Bi-Weekly Mortgage Plan

Cut your mortgage term by as much as 4, 7 or even 9 years! Your bi-weekly mortgage payments will be made directly from your interest earning account, saving both time and money. Enjoy the freedom of ownership and valuable equity with a Workers' Credit Union Bi-Weekly Mortgage Plan.

NEW Below Market Equity Line

* Regardless of where you have your mortgage, now is the time to put your home equity to work for you at WCU. With terms below market rates, you can take full advantage of the current money savings buyers market. Potential tax deductions may provide even greater value. It's time for Workers' Credit Union Below Market Equity Line.

NEW Lower Rate Auto Loans

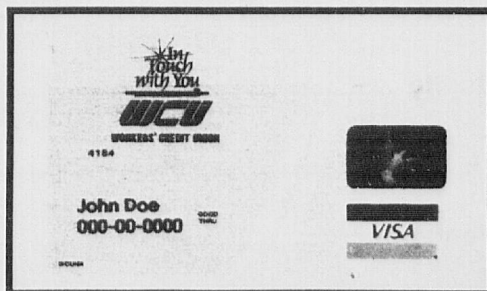
* 8.95 APR FOR 36 MONTHS.

Now you can drive a real bargain, capitalize on factory rebates, discounts, incentives and then save even more with a WCU Low Cost Auto Loan. You can pre-approve your loan and enter the showroom with even greater confidence. At Workers' Credit Union you rate with new lower rate auto loans.

NEW WCU Visa Plus Card

* You're as good as gold with the New WCU Visa Plus! Many customer benefits are included with the card: Medical Assistance, Auto Rental Collision/Loss Damage Waiver Insurance, Cash Access, Travel Accident Insurance and much more. Best of all, with the WCU Visa Plus Card, you pay only 15.50% APR and an annual fee of just \$12.00. Reach for the Good As Gold, the WCU Visa Plus!

*Auto Loan down payment of 20% required. All rates subject to change without notice. Other rates and terms available. Life and Disability Insurance available.

THAT'S WHAT'S NEW AT WCU!

For more information visit one of our
convenient locations or call
345-1021/343-5810

EQUAL
OPPORTUNITY
LENDER

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

• 815 Main Street,
Fitchburg 345-1021

• 40 Fairmount Street,
Fitchburg 343-5810

• 313 Pleasant Street,
Gardner 632-9200

• 12 N. Main Street,
Orange 544-2188

Suomen uutisia

Neuvostosotilaiden
haudat tarkastetaan

Suomen Sisäministeriö on määrännyt lääninhallitukset tarkastamaan maahan haudattujen neuvostosotilaiden hautojen kunnon syyskuun loppuun mennessä. Suomen alueella on yli 70 hautaa, joissa lepää yhteensä noin 12,500 neuvostoliittolaista sotilasta. Suurin osa haudoista on sotavankien hautoja.

Viimeksi neuvostosotilaiden hautojen kunto selvitetiin 1975, kun Neuvostoliitto halusi sodan päättymisen 30-vuotismuistopäivän johdosta laskea joillekin haudoille seppeleitä.

Sisäministeriöllä on vaikeuksia löytää haudoille halukkaita hoitajia. Ministeriö haluaisi siirtää hauta-asian opeusministeriölle, jossa toimii sotavainajatoimikunta. Toimikunnan tehtävänä on muun muassa selvittää ulkomaisten sotilaiden hautapaikat Suomessa.

Sisäministeriö käyttää hautojen hoitoon vuosittain 100,000 - 150,000 markkaa. Suomen on pidettävä huolta vastapuolen sotilaiden haudoista vuonna 1929 solmitun Geneven sopimuksen mukaisesti.

Wäinö Aaltosen museon näyttelytila menee remonttiin.

Konserttitalo ja Aaltosen museo
odottavat peruskorjausta Turussa

Turun kaksi keskeistä kulttuurirakennusta on joutumassa remonttiin. Konserttitalon vuotava vesikatko korjataan ja ala-aulan asbestipitoinen kattomateriaali vaihdetaan. Konserttitalo saa samalla muun muassa lisää varastotiloja, ja talon yhteydessä oleva keilahalli muutetaan kamarimusiikisaliksi.

Wäinö Aaltosen museossa aiotaan muuttaa nykyisin näyttelytiloina oleva kellarikerros varastotiloiksi. Tämä näyttelytila taas korvataan kattamalla rakennuksen sisäpiha lasikatolla. Raha ratkaisee sen, milloin konserttitalon peruskorjaukseen päästään. Ensi vuodeksi on tiedossa vain 200,000 markan määräraha, jolla ei pitkälle päästä. Wäinö Aaltosen museon korjaustöiden kustannukset ovat noin 650,000 markkaa, ja tämä raha on saatavissa kuluvan vuoden talousarviosta.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittäkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomaille: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Ruotsinlaivoilla
ennätysvilkas heinäkuu

Suurin kasvu välillä Helsinki - Tukholma

Suomalaisilla ruotsinlaivoilla kulki heinäkuussa kymmenkunta prosenttia enemmän matkustajia kuin vuotta aikaisemmin. Varustamoille paras lomakuukausi oli jopa yllättävän hyvä. Lama ei häirinnyt matkustusintoa. Matkaliput eivät ole menneet polkumyyntiin. Keväällä alkanut hintasota koskee selvimminkin autoja, jotka kulkevat veoituksetta.

Viking Linen kokonaismatkustajamäärä heinäkuussa oli 830,000. Se on viisi prosenttia enemmän kuin viime vuoden heinäkuussa. Kilpailija Silja Line kasvatti asiakasmääräänsä peräti 17 prosenttia 394,000:een.

Silja vyörytti itselleen lisää markkinaosuutta uusien laivojen eli lisääntyneen kapasiteetin ansiosta. Serenaden ja Symphonyn vetäminä Siljan Helsinki-Tukholma -reitillä matkusti heinäkuussa 37 pro-

senttia enemmän väkeä kuin vuosi sitten. Tällä linjalla Siljan markkinaosuudeksi tuli 42 prosenttia.

Viking ajaa Helsinki - Tukholma -väliä kolmella laivalla. Myös Vikingillä Helsingin reitin suosio kasvoi nopeammin kuin Lounais-Suomen yhteyksien.

Sekä Siljasta että Vikingistä kerrotaan, että Helsinki - Tukholma -välillä lähdeillä on ollut keskimäärin selvästi yli 2,000 matkustajaa, mikä käytännössä merkitsee täyttä laivaa.

Silja on kierrättänyt laivoja siten, että myös Turun reitillä on enemmän kapasiteettia kuin viime vuonna. Niinpä sielläkin kirjattiin 13 prosentin lisäys matkustajamäärään. Turusta lähti Siljalla hiukan enemmän matkustajia kuin Vikingillä, joka kuitenkin Naantalista lähtöjensä vuoksi on selvä markkinajohtaja Lounais-Suomessa. Viking ajaa

kesällä Naantalista Kapellskärin lisäksi myös Tukholmaan. Naantali - Tukholma -reitti kasvatti matkustajamääräänsä tuntuvasti.

Myös Vaasanlaivoilla on ollut selvästi viimevuotista vilkkaampaa. Merenkurkun reitillä uskotaan edelleen miljoonan matkustajan rajan ylittävän kirkkaasti tänä vuonna. Heinäkuun kasvuprosentti oli 12.

Talvella Vaasanlaivat saivat tonnistonsa Vasa Kingin, entisen Silja Starin Turku - Tukholma -linjalta. Vasa King on nostonut kesällä matkustajamääriä Merenkurkun pidemmällä reitillä Vaasa - Sundsvall.

Silja Linen operoima Finnjetin linja Saksaan kuljetti heinäkuussa 36,000 matkustajaa eli runsaat tuhat vähemmän kuin vuosi sitten. Myös koko alkuvuoden tilasto osoittaa Helsinki - Travemünde - välillä hienoista laskua.

Eläkkeiden
jäädystä
kaavaillaan

Suomen hallituksen suunnitelma eläkkeiden indeksaristusten poistamisesta vuonna 1992 tulisi maksamaan eläkeläisille jopa neljä biljoonaa markkaa.

Kaavailut eläkkeiden jäädystä liittyvät Esko Ahon hallituksen kaavailemaan yhteiskuntasopimukseen, jolla palkkojen ja hintojen nousu pysäytettäisiin. Sekä työ- että kansaneläkkeitä tarkistetaan nykyisin kerran vuodessa, tammi-kuun alussa.

Eläkkeiden jäädystä koskisi kipeimmin pääasiassa kansaneläkkeen varassa eläviä eläkeläisiä.

Eläkkeistä säästetyillä useilla miljardoilla eläkeläiset nousisivat taloustalkoiden päävastuunkantajiksi. Esimerkiksi maataloudelle on kaavailtu vain 900 miljoonan säästöosuutta.

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Puolet
pakolaisten
kannalla

Kirkon tutkimuskeskuksen ja Suomen Gallupin tekemän kyselyn mukaan puolet suomalaisista vastustaa pakolaisten vastaanottamista Suomeen. Pakolaisten auttaminen jakoi eniten vastaajien mielipiteitä ja siihen suhtauduttiin myös varauksellisimmin.

Vastaajien mukaan pakolaisia voidaan kyllä auttaa pakolaisten kotimaan lähimaissa, mutta heidän vastaanottamistaan Suomeen vastusti lähes puolet vastaajista.

Kielteisimmän pakolaisiin suhtautuivat yli 65-vuotiaat ja maanviljelijät. Myös johtavassa asemassa olevat suhtautuivat penseästi pakolaisiin.

Tutkimuksen mukaan joka kolmas haluaisi lisätä kehitysavun määrää. Kehitysavun määrää piti sopivana puolet. Myönteisimmän kehitysapuun suhtautuvat nuoret, naiset ja korkeimmin koulutetut sekä opiskelijat ja ahkerimmat kirjokasvatit.

Kehitysapukohteista tärkeimpinä pidettiin veden ja ravinnon turvaamista sekä terveydellisten uhkien kuten aidsin torjuntaa. Sen sijaan teollistumiseen ja yhteiskunnan muutokseen tähtäävät hankkeet eivät kiinnosta suomalaisia.

**Oletko
muistanut
uusia
tilauksesi?**

Tarmo Manni
70-vuotias

Näyttelijä ja professori Tarmo Mannin 70-vuotissynttärin muodostuivat suureksi kansanjuhlaaksi Helsingin Esplanadilla heinäk. 30. p:nä.

Sadat helsinkiläiset saapuivat tervehtimään Runebergin patsaalle hevosten vetämissä kieseissä tuotua päivän-sankaria aplodein ja hurraahuudoin.

Valkoiseen pukuun pukeutunut ja kukkaseppeleellä kruunattu Manni suorastaan säteili ihmismerten keskellä. Leveästi hymyillen hän otti vastaan lahjoja ja kukkakimppejä.

- Tehän tiedätte, että tämä on hömpötystä, sillä takana on naisten viikko ja meneillään on mätäkuu. Kiitos oikein paljon! hän julisti ennen kuin kiersi jatkoivat matkaansa synttärissankaria odottavaan yllätysjuhlaan.

Presidentin
kalajuttu

Presidentti Mauno Koivisto on saanut kesän kalareissulla yhden kolmen kilon hauen. Presidentti kävi kalassa kesän aikana yhden ainoan kerran.

Presidenttiparin kesänvietto Naantalissa Kultarannassa päättyi elokuun 9. päivänä. Koiviston kesäohjelmaan kuului lähes päivittäin pyöräilyä ja lentopalloa.

Kuntavierailuja tehtiin aiempaa vähemmän. Myöskään purjehtimaan presidentti ei ehtinyt yhtä usein kuin ennen. Naantalissa kesänvietto päätettiin henkilökunnalle tarjottuihin kahveihin.

Suomen uutisia

Ulkomaisten pankkien
asema vahvistuu Suomessa

Suomessa olevista viidestä ulkomaisesta pankista neljä muuttuu tämän vuoden aikana emoyhtiöidensä tytäryrityksiksi. Yhdysvaltalainen Citibank ei pidä muutosta tarpeellisenä. Sen sijaan Svenska Handelsbanken, Indosuez, Nordbanken ja Midland Montagu ovat käyttäneet vuodenvaihteen lakiuudistuksen hyväkseen.

Pankeille muutos merkitsee aseman vahvistumista. Pankkeja käyttävät yritykset huomaavat eron tuotteiden lisäantamisen ja palvelun parempana joustavuutena.

Lokakuun alusta on myös yksityisillä henkilöillä mahdollisuus ottaa lainaa ulkomailta. Tähän leikkiin ulkomaiset pankit eivät kuitenkaan aio lähteä vielä mukaan. Ne keskittyvät edelleen palvelemaan yrityksiä ja toimimaan tukkumarkkinoilla.

Citibank ei aio muuttua tytäryhtiöstä sivukonttoriksi. "Olemme kansainvälinen pankki ja asiakkaamme ovat kansainvälisiä yrityksiä. Aiomme

pysyä tytäryrityksinä, koska emme katso muutoksesta olevan meille mitään hyötyä", Citibankin toimitusjohtaja **Stephen McClintock** sanoo.

Ulkomaiset pankit ovat pysyneet Suomessa pieninä. Niiden taseiden loppusumma on ollut noin kaksi prosenttia kaikkien suomalaisten liikepankkien yhteenlasketusta taseesta. Laajentuminen on nyt sivukonttoreille helpompaa, sillä sivukonttorina oleva pankki voi tukeutua emopankin taseeseen. Myös konttorin vakavaraisuus määräytyy ulkomaisen pankin kotimaan sääntöjen perusteella.

Suomi ei vedä
ulkomaisia pankkeja

Sivukonttorioikeus tuli Suomen vuoden vaihteessa. Se ei ole kuitenkaan johtanut pankkiväyryyn. Valtiovarainministeriön ei ole lähetetty yhtään uutta ulkomaisen pankin toimilupahakemusta. Kyselyjä on silti ollut runsaasti.

Pankeissa uskotaan Suomen kiinnostavuuden olevan vähäistä. Markkinat ovat melko täynnä ja suomalaisten pankkien tuotteet ovat kehittyneitä. Ulkomaisen pankin on erikoistuttava.

Valuuttaluotoista
harvoille hyötyä

Pian avautuva mahdollisuus luotottaa yksityisiä henkilöitä ei juurikaan lisää kiinnostusta. Raha liikkuu nyt kuluttajilla jähmeästi. Kansainvälisesti on myös tyypillistä, että pankit keskittyvät toisessa maassa yritys- ja tukkupanikkeihin.

Pankkiyhdistyksessä uskotaan, että valuuttaluottojen vapautuminen yksityishenkilöille hyödyttää aluksi vain pientä joukkoa ihmisiä. Korkeaa Suomen ja ulkomaiden valuuttojen välillä pidetään tällä hetkellä liian pieninä, jotta valuuttariskin ottaminen olisi järkevää. Valuuttaluotoista hyötyy henkilö, jolla on suuria sijoituksia ulkomailta.

Suomen uutisia

Viisumi Suomeen
yhä kiven alla

Suomen Neuvostoliiton edustustot painiskelevat edelleen kasvavien viisumijonojen kanssa. Suomeen pyrkivien neuvostoliittolaisten määrä on kasvanut erityisesti Tallinnassa. Paineita yritetään helpottaa avaamalla uusi toimipiste syyskuussa Riiaan.

Suomen viisumiviranomaisen tiukentunut ote on viime aikoina lisännyt hylätyjen viisumihakemusten määrää.

Yksityismatkalle haluavien neuvostoliittolaisten jonot ovat Tallinnan ja Leningradin konsulaateissa pysyneet jatkuvasti noin 5,000-10,000 hakijan mittaisina. Normaalia turistikäytöksiä Suomeen neuvos-

tokansalainen joutuu odottelemaan pari kuukautta.

Suomen Tallinnan konsulaatissa leimataan päivittäin noin 1,000 viisumia ja Leningradissa noin 500. Kaiken kaikkiaan viisumeja on tänä vuonna myönnetty Moskovassa, Leningradissa ja Tallinnassa 130,000.

Suomen Moskovan suurlähettilään **Heikki Talvitien** mukaan jonoista ei päästä eroon, mutta viisuminkäsittelyä pyritään edelleen nopeuttamaan. Syksyn aikana konsulaateissa otetaan käyttöön ATK-järjestelmä, jonka odotetaan nopeuttavan ja helpottavan anomusten käsittelyä.

Keskusta yhä
gallup-kärjessä

Kokoomus on uusimman mielipidetutkimuksen mukaan yhä menettänyt suosiotaan viime eduskuntavaaleista, kun taas keskustan ja vihreiden kannatus on jatkanut kasvuaan. Myös sosiaalidemokraatit ovat menettäneet kannatustaan.

Keskustan kannatus on gallupin mukaan 25.4 prosenttia, kun vaalitulos oli 24.8 prosenttia. Kokoomus sai enää 16.8 prosentin suosion, kun vaalit toivat 19.3 prosentin kannatusosuuden. Sdp:tä kannatti nyt 21.5 prosenttia, kun vaaleissa kannatus oli 22.1 prosenttia.

Vasemmistoliitto ja vihreät kilpailevat neljänneksi suurimman puolueen asemasta: vasemmistoliitto kannatti 9.2 ja vihreitä 9.1 prosenttia haastatelluista. Vaalitulos oli näiden puolueiden osalta 10.1 (vasemmistoliitto) ja 6.8 (vihreät).

Virolaisista
ystävyyss-
kaupungeista
kysyntää

Euroopan viimeaikaiset muutokset ovat lisänneet Suomen kaupunkien kiinnostusta hankkia ystävyyskaupunki Itä-Euroopasta ja Neuvostoliiton lähiosista. Suhteita on solmittu yhä enemmän esimerkiksi Viroon ja Unkariin.

Sen sijaan kiinnostus kehityksissä sijaitsevia ystävyyskaupunkeja kohtaan on pysynyt laimeana.

Suomen kaupungeilla on yli 500 ystävyyskaupunkia 30 maassa. Kaikkien kuntien ystävyyskunnat mukaan lukien niitä on yli 850. Yli puolet 500 ystävyyskaupungista sijaitsee Pohjoismaissa, kehitysmaissa niitä on vain 15.

Tällä hetkellä ystävyyskuntien laajentaminen on vireillä yli 30 kaupungissa. Vuoden 1990 aikana Viroon on solmittu noin 50 uutta ystävyyskuntasuhdetta.

Kuuskosken suosio lähenee
taas Koiviston kannatusta

Presidentti **Mauno Koivisto** on edelleen arvostetuin suomalaispoliitikko, mutta hän on menettänyt kannatustaan. Sosiaali- ja terveysministeri **Eeva Kuuskosken** (kesk) poliitikointia suomalaiset arvostavat aikaisempaa enemmän ja liki yhtä paljon kuin Koiviston toimia.

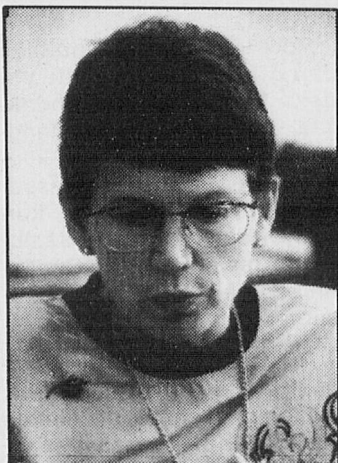

Mauno Koivisto

Kärkiryhmä on päässyt myös toinen nainen, puolustusministeri **Elisabeth Rehn**, jota pidetään yhtä pätevänä kuin pääministeri **Esko Ahoa** (kesk) ja hitusen pätevämpänä kuin ulkomaankauppaministeri **Pertti Salolaista** (kok).

Tiedot ilmenevät tutkimuksesta, jossa Taloustutkimus Oy on Uuden Suomen toimeksiannosta selvittänyt vajaan tuhannen suomalaisen mielipiteitä suomalaispoliitikkojen viimeaikaisesta toiminnasta.

Viiden kärki on nostonut suosiotaan joulukuusta, jolloin

Eeva Kuuskoski

Taloustutkimus teki vastaavan mittauksen. Kärkijoukon jälkeen seuraavina tulivat maaherra Kalevi Kivistö (vas), entinen Helsingin kaupunginjohtaja Raimo Ilaskivi (kok), ulkoministeri Paavo Väyrynen (kesk) ja kansanedustaja Ilkka Suominen (kok).

Taloustutkimus ei selvittänyt Suomen Pankin johtajien Kalevi Sorsan (sd) eikä Harri Holkerin (kok) kannatusta.

Koivistoa kannattavat tutkituista vanhimmat ja Sdp:n kannattajat. Kuuskoskea suositaan yli puoluerajojen ja naiset tukevat häntä selvästi. Rehnistä pitävät hänen oman ikäluokkansa porvarinaiset sekä toimihenkilöt ja johtajat.

Ahon vahvin tukijoukko ovat 50-69-vuotiaat. Suurin hänen kannatuksensa on keskustan kannattajissa, mutta muutkin uskovat häneen.

Taloustutkimus ei selvittänyt poliitikkojen sopivuutta

presidentiksi. Kuuskoski saavutti Koivistoa viimeksi Helsingin Sanomien Suomen Gallupilla teettämässä presidenttikyselyssä kesäkuun lopulla, kun Kuuskosken mainitsi suosikikseen 19 prosenttia ja Koiviston 21 prosenttia vastaajista.

Työttömyys
kolminkertaistui
Uudellamaalla

Kuluvan vuoden toisella neljänneksellä työttömiä oli Suomessa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 176,000 eli runsaat 90,000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysaste nousi heinäkuun loppuun mennessä 6.8 prosenttiin.

Työttömyys kasvoi jyrkimmän Uudenmaan läänissä, jossa työttömien luku kolminkertaistui vuodessa 9,000:sta 27,000:een.

Työllisiä oli huhti-kesäkuussa 120,000 vähemmän kuin vuosi sitten. Teollisuudessa työpaikat vähenivät 50,000:lla, kaupassa 27,000:lla ja rakentamisessa 22,000:lla.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454

FAX 212-688-4495

Maailman tapahtumia

Hiroshima muisteli uhrejaan

Japanissa vietettiin elokuun 6. päivänä Hiroshiman atomipommin pudottamisen 46. vuosipäivää. Muistotilaisuudessa puhunut Hiroshiman pormestari puuttui puheessaan ensi kertaa Japanin itse alueen maille aiheuttamiin kärsimyksiin sodan aikana.

Pääministeri **Toshiki Kaifu** puolestaan vakuutti, ettei Japani aio koskaan rakentaa uudelleen sellaista sotilaallista voimaa kuin sillä oli 50 vuotta sitten

- Maailman ainoana ydinpommituksen kohteena olleena maana Japani on vakaasti päättänyt olla toistamatta sodan murhenäytelmää ja erityisesti olla koskaan joutumatta sellaiseen tilanteeseen, että sitä vastaan käytettäisiin ydinaseita, Kaifu kertoi.

Kaifu piti puheensa samaan aikaan kun Japanin hallitus suunnittelee joukkojen lähettämistä rauhanturvatehtäviin ulkomaille, mikä on herättänyt huolta useissa Aasian maissa. Ne muistavat yhä Japanin laajenemispyrkimykset ennen toista maailmansotaa ja sen aikana. Viimeksi japanilais-

joukkoja oli ulkomaille vuonna 1945.

Muistotilaisuuteen osallistui noin 55,000 pääasiassa mustiin pukeutunutta ihmistä.

Minuutin hiljainen hetki järjestettiin paikallista aikaa tasan 8:15, jolloin yhdysvaltalainen B-29 -pommittaja pudotti Hiroshimaan vuonna 1945 maailman ensimmäisen ydinpommin. Se vaati noin 140,000 ihmisen hengen.

Arviolta 70,000 ihmistä kuoli kolme päivää myöhemmin amerikkalaisten käyttäessä ydinasetta Nagasakin kaupunkia vastaan.

"Ydinkokeilla kaksi miljoonaa uhria"

Yli kaksi miljoonaa ihmistä kuolee lähivuosisatoina ydinkokeiden takia eri puolilla maailmaa, arvioi kansainvälinen Lääkärit ydinsotaa vastaan -liike.

Yksistään vuoteen 2000 mennessä kuolee 430,000 ihmistä ydinkokeista aiheutuvaan syöpään.

Lääkäriliikkeen selvitys ydinkokeiden vaikutuksesta on osa kampanjaa, jolla ydinkokeet saataisiin loppumaan. Liike on vaatinut, että kaikki koepäivät, tiedot kokeista ja niiden vaikutuksista julkistettaisiin.

Selvityksessä tutkitaan Englannin, Kiinan, Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain ydinkokeita ilmakehässä ja maan alla vuodesta 1945 lähtien.

Kokeiden yhteenlaskettu vaikutus vastaa 40,000 Hiroshiman pommia, sanotaan selvityksessä.

Israel jatkaa asutustoimia

Israel ei ole taipunut kansainväliseen painostukseen, vaan jatkaa Länsirannan asutamista. Israel on vihkinyt uuden juutalaisen siirtokunnan hiljattain.

Länsirannan uusimpaan juutalaisten siirtokuntaan on muuttanut jo uusia perheitä. Eshkolotin siirtokunta sijaitsee pari mailia itään Israelin ennen vuotta 1967 vallinneesta rajasta.

Tyynimeri sivilisaation kehto?

Tyynenmeren saarten asukkaat olivat ehkä ensimmäisiä ihmisiä, jotka viljelivät maata, australialaiset tiedemiehet arvelevat. Tähän viittaavat Papua-Uudesta-Guineasta löydetty noin 30,000 vuotta vanhat työkalut, joissa on jälkiä viljasta.

Uudet löydökset kyseenalaistavat vanhan käsityksen, jonka mukaan maanviljely syntyi Israelissa ja Mesopotamissa eli nykyisessä Irakissa noin 10,000 vuotta sitten.

GORBATSHOV... jatkoa etusivulta.

den takia maan eteläosassa."

Presidentti George Bush tuomitsi Gorbatshovin syrjäyttämisen ja vaati neuvostojohdajia palauttamaan hänet takaisin maan johtoon. Bush ilmoitti myös, että Yhdysvallat vastustaa tilanteesta voimatoimien käyttöä, ja että Yhdysvaltain hallitus ei tule tunnustamaan Neuvostoliiton uutta hallitusta eikä jatkamaan taloudellisen avun toimittamista maahan.

Bushin lausunto julkistettiin vain muutama tunti Neuvostoliiton tapahtumien jälkeen, kun Bush oli palannut lomavietostaan takaisin Washingtoniin selvittämään syntyneitä kriisiä.

Presidentin lausunnossa sanotaan myös, että "Gorbatshovin laitton syrjäyttäminen, hätätilan julistaminen maahan, armeijan joukkojen tunkeutuminen Moskovan ja muiden kaupunkien kaduille nostattavat hyvin vakavan kysymyksen Neuvostoliiton tulevaisuudesta. Tämä harhaan johdettu ja laitton pyrkimys on sekä neuvostolakeja että neuvostokansan tahtoa vastaan."

Saksa vähentäisi asevelvollisten määrää

Yhtyneen Saksan asevoimilla on ainakin vielä liikaa asevelvollisia, vaikka asepalveluksesta kieltäytyjiä on samaan aikaan enemmän kuin koskaan ennen.

Kutsunnan pulmat ovat kesän hiljetessä ruokkineet hajanaisia keskustelua palkka-armeijasta. Taustalla on kuitenkin epävarmuutta koko puolustusvoimien tehtävistä.

Puolustusministeriö aikoo tarjota kantahenkilöstölle varhaisia eläkkeitä ja keventää painetta, kun Saksan asevoimia leikataan puolesta miljoonasta 370,000 mieheen.

Hallitus haluaa pitää myös liittokansleri Helmut Kohlin mukaan kiinni nykyisestä asevelvollisuudesta, jota lyhen-

nettiin äskettäin 18 kuukaudesta yhteen vuoteen.

Monet poliitikot eivät kuitenkaan usko, että asevoimat selviää olojen ja asenteiden muutoksista vain käytäntöä korjaamalla. Asepalveluksesta kieltäytyi kesäkuussa 146 prosenttia enemmän nuoria miehiä kuin viime kesänä. Saksassa uskotaan, että ennenkokematon kieltäytyjien tulva panee pian koko asevelvollisuuden kyseenalaiseksi.

Saksalaiset puolueet ovat kuitenkin torjuneet ammatti-armeijan, koska sen pelätään eristävän vaarallisesti muusta yhteiskunnasta. Jotkut poliitikot sanovat nyt, että Saksan ajat ovat muuttuneet.

Ruotsalaiset siirsivät napapiiriä

Jos kerran kahvitupaa ei voi pitää napapiirillä, pitää napapiiri siirtää kahvitupaan.

Övertorneån matkailulautakunta päätti ratkaista ikivanhan ongelman ja siirtää napapiiriä etelämmäksi luonnonkauniin Kattilakosken varrella olevaan kahvitupaan. Samalla matkailulautakunta onnistui ratkaisemaan turistiautojen pysäköintiongelmia.

Aiemmin turistit pysähtyivät napapiiriä osoittavan kyltin kohdalle pohjoisemmaksi Övertorneån ulkopuolella. Saatuaan väliaikaisen luvan tielaitokselta matkailulautakunta siirsi kyltin muutamaa kilometriä etelämmäksi.

Ruotsalainen YK:n pääsihteeriehdokkaana

Ruotsin YK-suurlähettiläs **Jan Eliasson** on mainittu yhdeksi YK:n pääsihteeriehdokkaaksi. Sanomalehti Washington Post kirjoittaa, että kiinnostus ruotsalaiseen Eliassoniin kasvaa lähiaikoina, kun neuvottelut nykyisen pääsihteerin Javier Perez de Cuellarin seuraajasta tulevat loppusuoralle.

Ruotsissa lomailevalle Eliassonille tieto tuli yllätyksenä. Hänen mukaansa eri nimien vetäminen esille pääsihteerikaavailujen yhteydessä on kuitenkin luonnollista. Perez

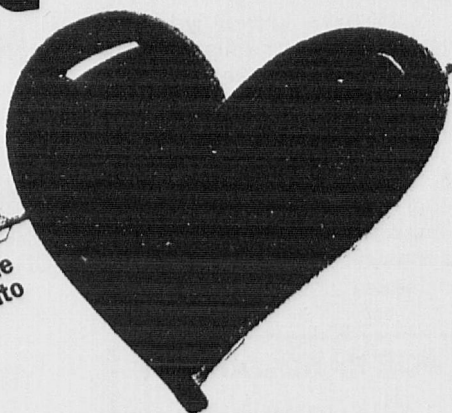
de Cuellar eroaa tehtävästään vuodenvaihteessa.

Washington Post vertaa Eliassonia Dag Hammarskjöldiin, joka oli YK:n pääsihteerinä vuosina 1953-1961. Monet pitävät Eliassonia lahjakkaimpana puolueettomien maiden YK-suurlähettiläistä.

Perez de Cuellarin mahdolliseksi seuraajaksi on esitetty suuri joukko nimiä. Eritoten Afrikan maat ovat huomauttaneet, että nyt olisi Afrikan vuoro saada pääsihteerin paikka.

The right flight to Helsinki

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

COPENHAGEN AIRPORT

*Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES